

A szegényügynek és a vasárnapi munkaszünetnek országos rendezéséről.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének igazgató-tanácsa február 5-én tartotta első ülését a Szövetség új szervezetének életbeléptetése óta. Ezen gyűlésen az igazgató-tanács beható megbeszélés tárgyává tévén az előterjesztett javaslatokat számos igen fontos határozatot hozott, a melyek közül különösen a következő három pontra nézve lennének nekünk óhajaink, a melyek támogatására fölhívjuk nemcsak kis lapunk olvasóit, hanem minden hívhő katolikust.

Bemutatjuk előbb az említett három pontot szó szerinti szövegében:

VI. «A Szövetség a szegényügy törvényhozási rendezését óhajtván, e célból meg fogja keresni a törvényhozást s kérvényének támogatására föl fogja kérni az egyes képviselőket is.»

VII. «A kritika nélküli alamizsnálkodás megszüntetésére s a keresztény felebaráti szeretet terjesztésére leghatásosabb eszköznek tekintvén a Sz. Vince-Egyesületeket; ezek terjesztésére, ismertetésére fölkéri a Szövetség a többi katolikus egyesületeket s ugyan e célból a Szövetség is ismertető füzeteket fog kiadni, melyhen röviden föltünteti Szent Vince-Egyeleteink eddig elért eredményeit is.»

VIII. «A vasárnapi munkaszünet tárgyában a Szövetség petíciót intéz az országgyűléshez s ennek érdekében országos propagandát készít a katolikus egyesületek útján».

Hogy mily törvényes intézkedésekkel kívánja a Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének igazgató-tanácsa a szegényügyet rendezni és a munkaadókat a vasárnapi munkaszünet szigorú betartására rábírní, azt ezekből az általános pontokból nem tudjuk meg. Nekünk ennek elérésére a következő jól megfontolt és részben másutt már be is vált indítványaink lennének:

1. Allítson föl az állam minden községben, vagy pedig kötelezze a községeket a munkásokra nézve teljesen ingyenes munkaközvetítő intézetek föllállítására.

2. Hogy a munkaadók elsősorban is a helybeli és hazai munkanélkülieket alkalmazzák, úgy a munkahelyre való utazási költséget mindig a munkaadó legyen köteles megfizetni és minden ezzel ellenkező megegyezés semmis legyen.

3. Hogy a munkás a munkanélküliség idejére megtakaríthasson magának valamit és így minél ritkábban szoruljon közsegélyre, úgy minél magasabb törvényes minimális munkabéreket kell meghatározni.

4. Hogy vasárnapon valóban csak elodázhatlan dolgot végeztessen a munkaadó a munkásával, úgy a vasárnapon végzett bármily munka után a törvényes minimális munkabérnek legalább háromszorosa legyen fizetendő.

5. A vasárnapi munkaszünet 36 órában át tartson.

6. Nem pénzbírsággal, hanem szigorú elzárással büntetendő azon munkaadó, a ki valamelyik munkását két egymásután következő vasárnapon munkában tarja vagy dolgozni kényteleníti.

7. Hogy minél kevesebb idegen munkást alkalmazzanak hazánkban, úgy minden alkalmazott külföldi munkás után hetenként legalább egy frt idegenadót kelljen a munkaadónak fizetni.

8. Hogy a magyar munkások szakképzettsége emeltessek, célravezető törvényes intézkedésekkel a munkanélkülieket szakmák, foglalkozásuk szerint tömöríteni kell és elméleti és gyakorlati előadásokkal egybekapcsolt továbbképző tanfolyamokat részökre életbeléptetni, me-

lyekben különösen a szakmájukra vonatkozó vivmányok haladás és találmányok bemutatandók.

9. Minden városban, községben, melynek legalább 5000 lakosa és hajó vagy vasuti állomása van, állami előlegpénztárt kell életbe léptetni a munkanélküliek segítésére és pedig kapjon minden munkanélküli minden napra 40 fillért, felesége után 30 fillért és minden 15 éven aluli fiú és 20 éven aluli leány után legkevesebbet napi 20 fillért előlegképen, melyet a munkaadó aztán a munkás hetibéréből az előlegpénztárnak visszafizetni tartozik. A dologkerülésre csábító alamizsna — minthogy azt nem kell visszafizetni — tehát teljesen megszűnik akkor. De megszűnik a kapzsiak és fukarok ama privilegiuma is, hogy ők most teljesen kivonják magukat a szegények segélyezésének felebaráti kötelezettsége alul, mert hiszen állami előlegpénztárak föllállítása esetén adóikkal ők is hozzájárulnak majd azok föntartásához.

10. Általános nyugdíjpénztárt kell föllállítani, melyhez a munkások, a munkaadók és az állam egy-egy harmadát fizetik a törvényesen kiszabott heti illetéknek. A nyugdíjra való jogosultság a 60-dik életév betöltése vagy 40 évi befizetés után kezdődjék. 40 évi befizetés után legalább évi 480 korona legyen a nyugdíj és minden öt évben 60 koronával fokozatosan emelkedjék.

11. Az özvegyek és árvák segélyezésére általános özvegy- és árvasegélypénztárt kell alapítani, hogy a szegények gyermekei nevelésénél el ne züljenek.

Indítványaink fölsorolását a következő számban folytatni fogjuk.

Schödl Gyula.

POLITIKAI VILÁG.

Krónika a hétről.

A katolikus kongresszus.

A katolikus autonómiai kongresszus reformjai iránt nagy az érdeklődés. Sokan már türelmetlenkednek s kétségbe vonják a hosszas tanácskozás jó eredményének elérhetését. Mert — úgy mondják — a mely önkormányzat a miniszter kedvére volna, az másoknak nem kell; a mi pedig kellene, annak a szentesítése ellen akadályok gördülnének. Persze, nem kis munka az, a mit ez a nagygyűlés végez, sok éleslátást és bölcsességet követel a magyar katolikus kormányzás észszerű rendezése... De Isten segedelmével majd csak eredményre jutunk s jó öreg királyunk szeretete biztosítékot nyújt, hogy egy életképes szervezet megalkotása — gyökeres reformok útján is — létre jöhessen.

A nemzetiségiek.

Rákosi Viktor képviselő mult heti parlamenti beszédének meg volt a hatása és pedig rossz hatása a nemzeti-ségi (?) párt részéről. Furcsa emberek ezek a nemzetiségiek. Úgy vagyunk velük, hogy egyszer csak kivernek minket magyarokat a saját házunkból. Szombaton Lurtz Károly szász képviselő felelt Rákosi Vikornak. Tisztázni igyekezett a nemzetiségiek törekvését, de akárhogy bujkált is, kiérzett beszédéből a pánszláv iz. Pedig mivelünk szemben igazán nincs okuk a panasza. Jól bánunk velük s ők hálából ellenünk törnek. Józan észszel el sem lehet képzelní, hogy románok, szászok, meg az Isten tudja micsodák és kicsodák, uralkodjanak itt, ebben az országban, a mely a magyaroké és reméljük, azoké is marad mindörökre. A magyar függetlenség bajnokainak nemcsak a kornánynyal, de még a kapaszkodó idegenekkel is meg kell küzdeniök.

Bécsi családok Magyarországon.

Már magábanvéve az is csunyaság, hogy bécsi kereskedők Magyarországon csinálnak «gseftet», aztán a hasznát szépen hazaviszik. Hanem, hogy Magyarországon idegenek csalnak, az már gyalázat! Pedig megtörtént a szegyenletes eset. Az angolok tudvalevőleg Magyarországon is megvásárolják a háboruban szükséges lovakat. Erre az alkalomra idejött néhány boroszlói és bécsi kereskedő s hitvány gebéikkel becsapták az angol kormányt, a mely így szép fogalmat nyer «Magyarországról». Bizony nem ártana, ha a hatóságok intézkednének, hogy ilyesmi meg ne történjék. Elég baj, hogy már megtörtént.

Dalmácia.

Egyik tekintélyes napilap foglalkozik vezércikkben Dalmácia helyzetével. A dalmát országgyűlés egyik leg-hatalmasabb pártja, a nemzeti párt célja: Dalmáciát Horvát-Szlavonországgal egyesíteni s ez által Szent István koronája alá jutni. Természetes, hogy ezt az osztrákok minden módon meg akarják gátolni. De a magyar uralom — mondja a cikk írója — gazdasági és katolikus egyházpolitikával rakott fészket magának Dalmáciában s így Magyarország hivatott Dalmáciát kebelébe visszahelyezni. Csak meg kellene jelennie régi tengerpartján.

És valóban óriási haszon volna gazdasági és kereskedelmi életünkre a tengerpart visszaszerzése, ha volna bennünk erély a tervet meg is valósítani.

A magyar nyelv joga.

A vallás és közoktatásügyi miniszter most rendeletet intézett a magyarországi idegenajku iskolák előljáróságához, hogy a hivatalos értekezletek jegyzőkönyveit magyarul szerkeszték. Ez az intézkedés jó és szükséges volt, mert az iskolák a magyar nyelv és műveltség terjesztői, már pedig hátrány az, ha a vezetőség sem használja; azoknak kell jó példával előljárniok, a kik mint a néptanítói utmutatók a magyarosodáshoz.

A katonaság és az aratás.

Nevezetes ügyben tettek lépéseket Magyarország összes törvényhatóságai. Főiratot terjesztettek a közös hadügyi és a honvédelmi minisztérium elé, hogy adjanak nyolczheti szabadságot mindazoknak a földmivelőknek, a kik a katonaságnál harmadik évöket szolgálják. Ropant hasznos lenne, ha ezt a kérelmet a miniszterek teljesítenék, másrészt jogszerű is, mert egy munkáskéz hiányában is sokat nélkülöz a gazda.

Az államháztartás.

A mult szombaton nyilatkozott Lukács László pénzügyminiszter azok ellen a «vadász» ellen, a melyekkel az ellenzék támadja a kormányt. Szép stíli beszédében hangoztatta, hogy az adók reformjánál mindig szemmel tartja az állampolgárok érdekeit, hogy pénzügyünk rendezett, hitelünk szilárd. De mikor annyszor hallottuk már ezt s a tények mást mondanak, hogy legyen akkor bizalmunk a kormányhoz?

A cukorkérdés.

Kiváncsiak vagyunk a pénzügyminiszter válaszára, a cukorkérdésben, melynek ügyében Csávolszky Lajos adott be interpellációt. Anglia ugyanis azt követeli, hogy szállítsák le az európai országokban a vámot. Képzeliük el már most a helyzetet. Ha leszállítjuk a vámot, akkor Anglia oly olesón és oly nagy mennyiségben szállítja a cukrot, hogy összes cukorgyártásunk, egész cukoriparunk bizonynyal tönkremegy. De nekünk nincs szükségünk az angol cukorra oly mértékben, mint nekik a

mienkre. Azért határozottan bolondság volna azoktól a fenyegetésektől megijednünk, a melyeket az angol kormány tesz. Nem képzelhetünk helyesebb eljárást az osztrák-magyar kormánytól, mint hogy Anglia követelését határozottan visszautasítsa.

*

A torontálmegyei főispán fölmentése. Rónay Jenőt, Torontálmegye főispánját hü szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére fölmentette a király. Bánffy Dezső bukása óta az új rendszerváltozással összesen huszonkilenc főispánt váltottak föl hivatalában.

Megint a Reichsrath. Az osztrák képviselőház mult heti ülésén Wolf fölszólítja a kormányt, hogy tiltsa meg az angolok lóvásárlását Ausztria-Magyarországban. De a legérdekesebb Bareither dr. beszéde volt, a ki körülbelül azt mondta, hogy hagyjuk el a Magyarországgal való közösséget, aztán «csatlakozzunk (nem mi, hanem az osztrákok) Németországhoz, melylyel sokkal több érdek fűz egybe bennünket, mint Magyarországgal». Ez ugyan jó mondás volt s mi magunk se bánnánk, ha beteljesednék.

Választás. A gyomai választókerületben márczius 8-ára tüzték ki az új képviselőválasztást. A függetlenségi párt polgárai a mult héten gyűlést tartottak és Hentaller Lajost jelölték ki a mandátumra. Hentaller ellenjelöltje Várkonyi István szocialista. A küzdelem előreláthatólag igen kemény lesz. Egész esomó más jelölt is van.

A delegáció. A két kormány már elhatározta, hogy a delegációt május első felére hívják egybe, ha ugyan az osztrák parlament nem fog a delegáció elé akadályokat gördíteni. A delegációülés Budapesten lesz. A magyar delegátusok elnökét ezuttal a képviselők sorából kell választani.

Megszüntetett összeférhetlenség. Széll Kálmán arról értesíti a képviselőház elnökét, hogy Ruffy Pál képviselőt kormánybiztosi hivatalából fölmenti. Így Ruffy ellen megszüntették az eljárást és most már megtarthatja mandátumát.

Főiratok és kérvények. A képviselőházhoz legutóbb a következő főiratok és kérvények érkeztek: Arad és Krassó-Szörénymegye főiratai a kis vagyonal rendelkező társadalmi osztályok védelme és életföntartása érdekében és Zalavármegye főirata az olasz bor vámjának fölemelése ügyében. Azonkívül Aradvármegye közönsége kéri a fedezetlen gabona-határidőüzlet betiltását.

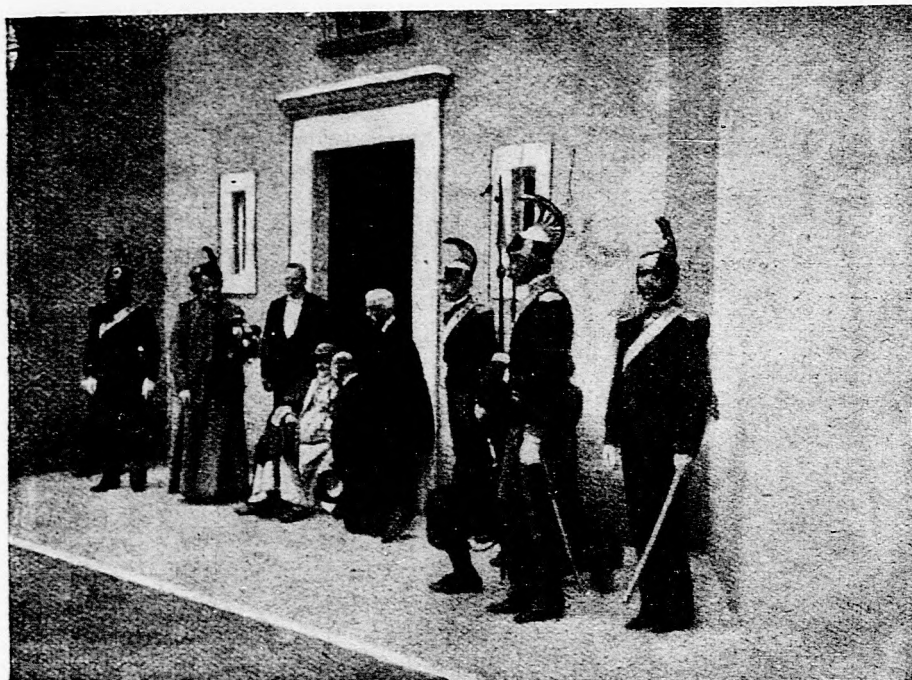
A szolnoki mandátum. Szolnokon az új választás márcz. 5-én lesz. A mandátumra két jelölt pályázik: Kiss Ernő szabadelvű és Kreutzer Balázs függetlenségi programmal.

Országgyűlés.

A Rajner főherczeg aranylakodalma két napi szünetet szerzett a Háznak, szombaton aztán folytatták a költségvetés általános vitáját. Kisebb és személyes föl-szólalások között a szombati ülés eseménye Lukács László pénzügyminiszter beszéde volt, mely másfél órán át el is tartott.

A miniszter került minden pártpolitikát, általános politikai megjegyzéseketsem tett, tisztán pénzügyi szempontból szólott a költségvetésről. Azzal kezdte, hogy a magyar állam háztartását nem kell valami magányos család háztartásával összeveteni. Az államnak nem csupán azt kell megszereznie, a mit muszáj, nem csupán jogi életéhez kell pénz, hanem társadalmi szükségleteket is kénytelen fedezni. Kulturális és gazdasági évi kiadásaink harmincz esztendő alatt megduplázódtak, ez igaz. A hajdani szimpla földadón kívül ma töméntelen más

ezimen is megadóztatódnak a polgárok, ez is igaz. De mindez nagyon indokolt, mert Magyarországnak évszázados mulasztásokat kell jóvá tennie a közművelődés és közgazdálkodás terén, azért bizonyos fokozás az állami kiadásokban elkerülhetetlen. Hiszen a társadalom, a városok, a falvak, a szövetkezetek, a különféle tudományos és gazdasági egyesületek majdnem mindennap újabb és újabb követelésekkel állanak az állam elé és a kormány nem térhet ki kérésük elől, miután fölismeri azok jogosságát; hiszen ezek a testületek mind a nép, a nemzet javát szolgálják, a magyar nép fiainak értelmét és vagyonát szaporítják, ha segítyezik őket az állam. Miből segítyezze másból, mint az összes adókból? Igaz, hogy az adót a nép fizeti, de a nép látja is hasznát. Az adókból fönttartott jó intézmények sohase létesültek volna, ha az állam a hozzá kellő pénzt adó vagyis *kényszerű fizetség* gyanánt be nem hajtaná, mert *önként* a mi népünk nem igen áldoz közművelődésre, gazdasági célra.

XIII. Leó pápa kocsisétája a vatikáni kertben. — Indulás előtt.

Főlemlítette a pénzügyminiszter, hogy még kölcsön-pénzből is akar beruházásokat tenni, csak hogy haladást biztosíthasson a nemzeti életben. És ez igazságos is. A jövőben könnyebben visszafizethetjük azokat, mintha most nem alapítanánk semmit. Annál igaztalanabb — mondja a miniszter — azok a támadások, mikkel őt a miatt illetik, mert az államháztartásban némi fölösleg marad.

Eddigelé azért zaklatták a pénzügyminisztert, hogy deficizzel dolgozik, most meg az a baj, hogy nincs deficit. Hát nem is szabad lenni, sőt fölöslegnek *kell* maradni, mert jöhet olyan rossz egy év, melyben talán semmi adót sem lesz szabad szedni és akkor honnan vegye a szükséges összegeket? Ha valamely család vagyona a rossz viszonyok miatt elpusztul, hát az szomorú, de jóvátehető, hanem az országnak vagyoniilag sohsem szabad tönkremennie, mert azt többé föl nem támasztaná senki.

A pénzügyminiszter kijelenti, hogy az ő pénzügypolitikája az ország érdekében való. Magyarország pénzügyi állapota ma olyan, hogy a külföld is osztatlan bizalommal viseltek irántunk.

Hétfőn

Csernoch János esztergomi kanonok válaszolt a pénzügyminiszternek és arra kérte őt, hogy az állam pénztári készletéből a kisbirtokosoknak nyújtson hitelt, azután a kisiparosoknak és támogassa általában a hitelszövetkezeteket, melyek ugyan jó eszközök arra, hogy a népnek könnyebb megélhetést biztosítsanak. Belátja ezt már Európa valamennyi állama és mindegyik országgyűlés nagyban pártolja a hitelszövetkezeteket, csak a mi kereskedelmi miniszterünk lát bennök rémeket és fel attól, hogy tönkretesznek egy pár — boltoszsídót. Pedig nálunk a szövetkezetek még hazafias missiót is teljesítenek.

Morzányi Károly volt a második szónok. Budapest főváros zilált anyagi helyzetét tette szóvá és arra kérte a kormányt, hogy vegye le a székesfőváros nyakáról a tisztán állami hivatalok terhét. Pl. az anyakönyvi hivatalok évente hatszázezer koronájába, az államrendőrség két milliójába kerülnek a fővárosnak, pedig ez az állam terhe volna. Állami kórházat kér Budapestre, nagyot. Segítsen az állam a fővároson, mert különben esődbe jut. Ha adni nem is ad, de legalább el se vegyen tőle. Még két kisebb fölszólalás volt. Várady Károly függetlenségi és Fassie Tódor kormányparti szólott. Utóbbi különösen azt hányogatta az ellenzék szemére, hogy mikor korteskednek, boldognál-boldogabb ígéretekkel tálalnak a nép elé és izgatva szónokolnak. Az ellenzékiek közül néhányan tiltakoztak e vádak ellen.

Kedden

két (Kossuth-párti) szónoka volt az egész ülésnek. Kecskeméthy Ferencz volt az első. Fölpanaszolta a nép tengernyi baját (hogy minek fest mindent még feketébbre, mint a hogyan úgy is van, azt ő tudja), azután a református hitfelekezet számára kért nagyobb állami segítyt, hogy a tanítási ügyekre többet költhessenek. — A második szónok (?) Pichler Győző volt, a ki előbb a pénzügyminiszter

szombati beszédével foglalkozott, kevés tudással, de nagy hangon; azután a szászokkal szállt szembe, de mivel sok igaztalan váddal tarkította beszédét, hát csak rossz vért szült a beszéd, nem egyebet.

Szerdán és csütörtökön

jobbára nemzetiségi viták folytak, mik kevés haszonnal, de nagy dobbal tárgyalják a románok, a tótok dolgát. Nevezetesebb mozzanata volt a szerdai ülésnek egy interpelláció, melyre Darányi miniszter kijelentette, hogy a kormány Zemplén-, Turóc-, Trencsén- és Liptóme gyék kigazdái számára 120.000 koronás kamatmentes kölcsönt nyújt, hogy azon takarmányt szerezhessenek be, a miben szűkölködnek. — Csütörtökön a miniszterelnök beszélt. Beszédjét a jövő számban közöljük és hozzá is szólunk, mert nagyon fontos beszéd volt az. A miniszterelnök beszéde után a *Ház a költségvetést megszavazta* amugy általánosságban, a benyújtott határozati javaslatokat (Hollóét, Kossuthét, Molnárét, Buzáthét, mikről annak idején már szólottunk volt) pedig elvetette. — Pénteken megkezdték a költségvetés részletes tárgyalását.

A Nobel-díj.

Haláttalan a világ! A nagy tudósok, a föltalálók nevét is könnyen elfelejti az emberiség, habár találmányaiknak hasznát élvezi. A lángész, a ki a gazdaság új forrásával, a hatalom új fegyverével ajándékozza meg embertársait, akárhányszor nyomorban él, elhagyatottságban hal meg és sirját, a melyet meg nem látogat az utókor, fölveri a gyom, mint az utszéi koldusét. Kolombus Kristófról megemlékezünk, mert a földrészt, a melyet fölfedezett, magára vonja figyelmünket; de ki tudja manapság, hogy az általánosan elterjedt légszeszvilágítást Lebon Fülöp találta fel.

Ki tudja, hogy a jövő nem burkolta volna e feledés homályába a dinamit fölfedezőjének, Nobel Alfrédnek nevét, ha végrendelete nem vonja magára az egész civilizált világ figyelmét? Nobel Alfréd norvég származású volt. Atyja fiatalkorát Oroszországban töltötte, a hol, mint mérnök hadihajók építésével foglalkozott s szerencsétlen spekulációk által egész vagyonát elvesztette.

A fiatal Alfréd Stockholmba visszatért s a vegytannak szentelte minden idejét. Robbanószerek gyártására adta magát s daczára, hogy a nytroglicerinnel tett kísérletei folytán 1864-ben saját laboratoriuma is a légebe röpült, nem vesztette el kedvét, hanem megduplázott kitartással folytatta kísérleteit, miglen végre 1867-ben föltalálta a dynamitot.

Tudjuk, hogy ez az új robbanószer a bányákban, a vasutépítéseknel stb. minő hasznokat hajt, de tudjuk azt is, hogy az anarchisták bűnös kezei közt minő átkos szerepet játszik.

Nobel Alfréd egyszerre világhírré s nemsokára óriás vagyonra tett szert. Meg nem házasodott soha s egész életét a megfeszített munkának szentelte. Gyárai voltak Svédországban, Olaszországban s az Elba mentén, laboratoriuma Stockholmban, Párisban és San-Remóban. — A dynamiton kívül ő találta föl a füstnélküli löport s a mesterségesen készült ruggyant, a mely a biciklik és automobilmek korszakában nagy szerepre van hivatva. 1896 december 10-én san-remo villájában elérte a halál. Életében gyakran hangoztatta azt a nézetét, hogy midnen ember csak saját munkájának gyümölcsét élvezze s az öröklött vagyont visszaélésnek tekintette. Ezen elvet megerősítette 1895-ben kelt végrendeletével is, a mely szerint óriás, ötven milliónyi vagyonát letétbe helyezendő s ennek évi jövedelme öt egyenlő részben kiosztandó minden évben a következő célokra:

Az első, második és harmadik díjat, nemzetiség nélkül az nyeri el, a ki a vegytan, a természettan és orvosi tudományok terén a leghasznosabb vagy legfontosabb fölfedezést teszi.

A negyedik díj annak osztandó ki, a ki az irodalomban leginkább hódol az ideális, a nemes eszménység irányának.

Végre az ötödik díjat az kapja, a ki a világbéke s a nemzetek egyetértésének létrehozásában számottevő munkásságot fejtett ki. Egy-egy díj a különböző levonások után is czirka 200.000 frankra rug.

A díjak az idén kerülnek először kiosztás alá. A külföldi lapok eddig két francia dicsőségét hirdetik. A költő Sully-Prudhomme s Passy Frigyes, gazdaságtan hírneves művelője s nagy emberbarát, íteltettek a világverseny méltó győzteseinek.

Csodálatos jelenség valóban, hogy Nobel Alfréd, a ki életében a romboló eszközök gyártásának szentelte minden erejét, halála után az idealizmus, a testvériesség, a béke apostolává lett. Bármiként legyen is, a társadalom halálával adózhat emlékének.

UJDONSÁGOK.

Népzendülés mindenfelé. A trieszti sztrájk és forradalom nagyobb hatást tett, mint hinni mertük volna. Barcelonában szintén fölkelelt a nép és nagyban veszé-

XIII. Leó pápa koesisétája a vatikáni kertben. — Indulás.

lyezteti a békés helyzetet. Attól tartanak, hogy a forradalom egész spanyolországra kiterjed és azért mindenütt óvintézkedéseket tett a spanyol kormány, de hogy a rendet helyeállítsa, arra vonatkozólag minden tette eredménytelen.

Február 19-én este a tömeg az utcákon lázongott és folytonosan lövöldözött. A kivonult esendőség és katonaság nem tudott rendet csinálni. Egy esendőr elesett, egy hadnagy és sok ember megsebesült. A péküzleteket fosztogatták, minden mesterember elállt a munkától, megtámadták és ostromolták a gyárakat, szóval ott is megismétlődtek a trieszti események. A zendülők leromboltak két templomot, megöltek három embert, mert munkába akartak állani és egy pékmestert, mert föl emelte a kenyér árát. A rendezavarás úgy látszik, az anarchista műve. Az egész kereskedelem és minden munka szünetel; a piacokon semmi élelmiszer nem kapható. A február 19-iki utcai harc három óra hosszáig tartott. Azóta minden nap megismétlődik. A lakosok közül sokan elhagyják a várost, de csak titokban és fegyveresen tudnak elmenekülni. A francia szocialis-párt nagy mértékben helyesli a spanyol zendülők kemény el-

járását, mert a spanyol proletárok politikai és gazdasági felszabadulásukért küzdenek.

Spanyolország több városa kihirdette az általános sztrájkot és ostrom állapotot. Saragossában kihirdették a statáriumot, de a lázadás még sem csendesül. Sok embert letartóztattak, sokat megis öltek; nem is tudják a nagy zavarban, hogy a zavargás óta Barcelonában hány ember esett el. A sztrájkolókat külföldről támogatják. Londonból is nagyobb pénzeszeget kaptak. A sztrájkolók száma csak Barcelonában több mint nyolcvanezer. Senki sem tudja, hogy fognak ezek a dolgok végződni, mert a munkadók makaességán kívül nagy hatással vannak a fölkelőkre az anarkisták, republikánusok stb. izgatásai.

A spanyolországi helyzet oly komoly, hogy nemsokára lemond a minisztérium, mert egy *nagy forradalomtól* tartanak.

Turinban a gázmunkások és pékek szintén beszüntették a munkát s kísérletet tettek az általános sztrájk kihirdetésére. Háromezer munkás gyült össze az utcán. A rendőrség nem birt velük, végre a katonaságnak kellett őket szétverni.

Sztrájkmozgalom indult meg a budapesti sütőmunkások körében is. A péksegédek elhatározták, hogy mindenütt beszüntetik a munkát, ha a kereskedelmi minisztérium nem fogja a vasárnapi munkaszünet ügyét igazságosan elintézni. A sztrájkmozgalomról már a külföldi szaktársakat is értesítették.

Véres tüntetés Kiebben. Oroszország nem akar hátra maradni, hanem kiveszi részét a zavargásból. A múlt héten Kiebben rendkívül hatalmas forradalmi jellegű tüntetés volt. A katonaság többször rálőtt a tömegre. Az ifjuság piros zászlókat hordozott körül, forradalmi dalokat énekeltek és ezt kiáltozták: Éljen a szabadság! Vesszen a zsarnokság! A katonák megtámadták a diákokat s a véres utcai harcban sokan elesetek.

A cigányok. Hidasnémeti községben a csendőrök elfogtak egy cigánykaravánt. A cigányoknál tömérdek lopott holmit, egy pénzverőgépet és hamis pénzeket találtak. Kiderült, hogy több mint husz helyen követtek el betörést.

Óriási tüzvész. New-Yorkban óriási tűz volt. Egy katonai fegyvertár gyult ki a múlt péntekről szombatra virradó éjjel s a tüzvész csakhamar elharapódzott. Tömrdek töltény fölrobbant, 15 ember elégett, 70 pedig súlyos égési sebeket szenvedett. A kár óriási, mert a mellette lévő ötemeletes szálloda is teljesen leégett.

Százhet éves nő. Gácsország Jaszló nevezetű városában az ottani kórházban egy Baradzej Mária nevű nő halt meg a napokban, a ki 1795 május 20-án született, tehát 107 éves volt. Élete utolsó napjait koldulással tartotta fön mignem kórházba került s ott nemsokára meghalt.

Szabadságért mindenre képes a bür. még arra is, hogy felhalál árán megszökjék az oceán kellő közepéből. Szent-Ilona szigete az Atlanti Oceánban fekszik és a sziget szomorú lakói közül a bür foglyok táborából mégis megszökött egy tiszt. A távirat, a mely a szökést Londonba hírül hozta, így írja le: A bür fogoly engedelmet kért arra, hogy a táborból egy ládát küldhessen le a városban lakó orvoshoz. A tábori orvos, a ki nem is sejtette, mekkora ládáról van itt szó, megadta az engedélyt. A nagy ládát, a melyen semmiféle címzés nem volt, egy betegszállító kocsin levitték erre a városba és a hajóügynökségnél helyezték el. Czimzettképen itt már egy angol 4-ik ezredbeli tisztet neveztek meg. A láda tartalmául bür különlegességet mondtak be. Ebben a ládában helyezkedett el és utazott a bür tiszt, a kinek

szökését a táborban csak elkésve vették észre. A megindított vizsgálat kiderítette a szökés módját és Pennt, a ki a tiszt menekülését lehetővé tette, azonnal fogságba vetették. Az uton a szökevénynek iszonyu szenvedéseket kellett kiállania. Hire jött, hogy Ascensionban, a hol a hajó időközben kikötött, a szökevény tisztet partra szállították már.

Drága ára van a vigyázatlanságnak. Burger Sándor perényi szeszgyárában dolgozott Kocsik István harminczegy éves munkás, a ki a főzdeből kikerülő mosléksalak csapóajtájára vigyázott. Tegnapelőtt többszöri figyelmeztetés dacára kinyitotta a csapóajtót és beleszedült. Velőtrázó ordítására az odasiető munkások kihúzták a forró moslékből, de ekkor testéről már rongyokban csüngött a bőr. A borzasztóan megsérült ember fájdalomában kést kért, hogy megölje magát. A gyorsan előhívott orvos nem tudott rajta segíteni és beszállította a nagyidai kórházba, a hol a szerencsétlen ember iszonyu kinok között még aznap meghalt. Felesége és hat apró gyermeke siratja.

Az utolsó telefonüzenet. Tipold Gusztáv tobai adóhivatalnok már régóta szeretett egy uri leányt, a ki a magyarczernyai postahivatalban volt alkalmazva, de szerelme nem talált viszonzásra. Tegnap este a magyarczernyai postahivatalban egyszerre csak megszólalt a telefon. Tibold Gusztáv Tobáról hívta föl a postáskiszszonyt. A leány odament a telefonhoz és füléhez tartotta a kagylót.

— Halló!

— Halló! Itt Tipold Gusztáv beszél. Bucsuzni jöttem, igaz, hogy csak a hangomat küldöm. Mielőtt vélegesen elbucsuznám, csak a hangját szeretném még egyszer hallani. Ön van ott a telefontól?

— Én. Mit akar Tipold? Miért bucsuzik?

— Mindjárt meghallja, csak tartsa még egy ideig a leány hallgatózott.

füléhez a kagylót.

Egyszerre a fülét erős dördülés zaja ütötte meg. A telefon hozta Tobáról a hangot. Tipold öngyilkos lett a telefon előtt.

Lövése zajára berohantak hozzá az emberek, de már holtan találták a telefon alatt. A telefon kagylója le volt akasztva, hogy a telefon az utolsó üzenetet még elvihesse Magyar-Czernyára. Tipold most került volna sorozásra. Halála előtt végrendeletet csinált, a melyben örökösévé a hugát tette meg, de kikötötte, hogy egy huszkoronás aranyat juttasson a magyar-czernyai cigányoknak, hadd huzzák el a sirján legkedvesebb dalait.

No, szóljunk hozzá valamit? Csak annyit, hogy egy csipetnyi hit, egy fikarcznyi magabecsülés, egy morzsányi Urfélelem sincs az olyan emberben, a ki a) eldobja életét, mert egy leány nem szereti; b) nem sajnálja azt a szegény leányt haláltusájához tanunak hivni; c) mulatózenéről gondoskodik a sirjához, de azzal nem törődik, hogy az égiek sirnak az ő dicstelen halálán.

Leálczázott alázat. A kedves páter Tamást omnibuszba szorította minap az eső egyik jó meszsi útján. Az omnibusz olyan kocsis, melyre 6—10 krajczárért mindenki fölülhet, ha épen oda van utja, a hová az omnibusz is törtet, nevezetes pedig ez az omnibusz arról, hogy sokkalta lassabban halad, mint a gyalogos ember. Ám az eső ellen csak megvéd, mivelhogy teteje van és az néha sem nem rongyos, sem nem lyukas, sem nem repedt, tehát néha nem csurog rajt keresztül az esővíz. No, most már eléggé ismeritek az omnibuszt, sőt mindent tudtok, ha azt is megmondom, hogy az omnibusz elé két olyan állatot fognak, melyek *valaha lovak voltak* és a melyek sem nem sietnek, sem nem ügetnek, sem nem futnak, még csak

el sem ragadnak, hanem azért egy helyben még sem maradnak, mivelhogy megállani nincsen bátorságuk, nehogy talán többé megindulni ne tudjanak. — No most már mindent tudtok az omnibuszról, sőt a mindennél is többet, ha még azt is megmondom, hogy az omnibuszban a benne ülők egymással tereferélni is szoktak. Nem kell mindjárt asszonyokra gondolni, ti csunya férfiak. Né csak! Mintha talán ti nem is szólnátok soha harmadik szócskát? Lássátok, páter Tamás is férfi volt, meg a ki melléje ült az is az volt, mégis szóba eredtek. Igaz, hogy mindegyikre csak egy-egy mondás jutott és aztán éppen elégséges volt, no de ez is — ha ritkán is, de mégis, mondjuk, kétszáz évben egyszer — előfordul asszonyok közt is. Hanem most már azt a két mondást hallgatnátok ugye? Csak türelem, csak békesség! Mójával majd csak elmondom. Aztán minek sietnék én a beszéddel? Hiszen ugyis csak addig vagytok kíváncsiak, a míg el nem mondtam. Vagy talán nagyon nagyon gyötör a kíváncsiság? — Hát ha megvultatok annak a két mondanak a tudása nélkül az Urnak 1902. esztendőjének elejéig — csak meglesztek még addig a néhány perczig, a míg elmondom. De hátha nem is mondanám el? Ha nagyapátok megélt és meghalt nélküle, hát mi szükségtek van reá nektek olyan nagyon? Talán az unokátoknak hagyományok örökbe? Ugyan jól is jár vele. — De még azt hiszitek tán, hogy el se akarom mondani; pedig dehogyan is nem akarom. Elakarom mondani, mert érdemes, hogy meghallgassátok. Hanem előbb be kell mutatnom azt a két urat, a kik azt a bizonyos két mondást elmondották. Az egyik az egyiket, a másik a másikat. Az egyik az első, a másik a másodikat. Hát a páter Tamást már megemlítetttem, ő volt az, a ki az eső elől az omnibuszba föl szállott. Igen jámbor ember, nagyon ájtatos és nagyon okos. Gyorsan jár az esze-kereke és az nagy áldás az Uristentől. Ő mondta a második mondást. A második ur, szintén az eső elől menekült az omnibuszba, ha igaz így, de az is lehet, hogy napos időben se szeretett gyalog járni, de ezt sem mondom biztosra, mivelhogy nem tudom biztosan. Ez a második ur egy orvos volt, szintén okos ember, de nem mindig fontolja meg, a mit beszél. Nagyon szeret csipkelődni, élezelődni másokon, de azt se fontolja meg mindig. Azért nem ártott neki az a kis leczke, a mit páter Tamástól kapott, ő mondta ugyanis az első mondást. Mondta pedig nagyon kenetteljesen és alázatosan, a mit mondott. És azért mondta, mert páter Tamás az omnibuszban elült időt nem töltötte el haszontalanul, hanem elővette zsolozsmás könyvét és elvégezte belőle a maga részét. E közben ült melléje az orvos és

a mint meglátta, hogy a pap imádkoznék, fölbredt benne a csipkedési hajlam és ekkép mormogott jó hangosan a jámbor férfi fülebe: «Azt mondotta Jézus Urunk, hogy mikor imádkozunk, ne tegyünk úgy, miként tesznek a farizeusok, kik az utszélen és a téreken imádkoznak, hogy mindenki lássa őket. Azért én, ha imádkozom, visszavonulok szobácskámba, beteszem az ajtót és ott imádkozom, hogy senki se lássa». Ez volt az első mondás. Erre aztán felelte páter Tamás a másodikat, de még szemét se vette le a zsolozsmás könyvről, csak úgy beszélt, mintha azt is a könyvből olvasná: «Jól teszi, ha így tesz, orvos ur, csak aztán ne szállna föl az omnibuszba és ne mondaná el az egész világnak, hogy úgy tesz!» Ez a két mondás hangzott el ott az omnibuszban, sokan hallották, de ti nem hallhattátok, mert nem ültetek rajta. De valahogyan meg ne kívánjátok az omnibuszban való ülést, mert, őszintén beszélek, elhiggyétek, nagyon apróka gyönyörűség az és sokkalta nagyobb boldogság az omnibuszról le-

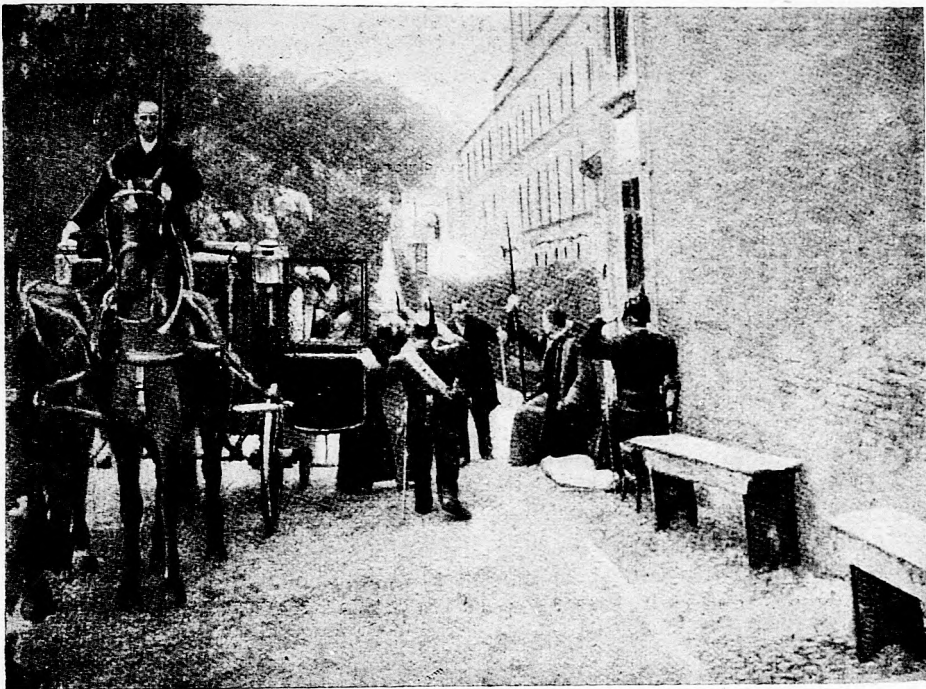
szállani, mint rá föl szállani. A ki már próbálta, az szóljon mellettem.

Rálöttek a bíróra. Görbed község bírójára a napokban nem tudni mi okból, rálöttek. — Szerencsére a golyó nem talált és a vakmerő bíró futott a merénylő után, de nem érte utol s a kóromsötétségben, eltévesztelte a szeme elől. Ugy látszik, hogy a bírót mindenáron megakarják fosztani életétől, mert ez már a második eset, hogy rálöttek. Tavaly saját

szobájában löttek rá az ablakon keresztül, de akkor sem ötet találta a golyó, hanem egy mellette ülőt, ki holtan rogyott le székéről. A legerélyesebb nyomozás dacára sem sikerült még a tettest kipuhatolni.

Jegyzőválasztás. A biharmegyei Tárkány községben a napokban volt a jegyzőválasztás, mely alkalommal egyhangulag Rózsa László tenkei segédjegyzőt választották meg.

Amerikai hírek. — *Kegyetlen kegyelem.* Észak-Amerikában, a Missouri állam kormányzójához egy életfogytiglan elítélt érdekében kegyelmi kérvényt nyújtottak be. A kormányzó megkegyelmezett olyképen, hogy az életfogytiglani börtön helyett az elítélt az akasztófát választhatja. Az elítélt elfogadta ezt a kegyelmet és föl is akasztották. — *Becsületes tolvaj.* Ilyen is van a világon. Egy amerikai fűszerkereskedő a napokban 30 koronát kapott levélben. A névtelen küldő azt írta a levélben, hogy ezelőtt 15 évvel aszalt szilvát lopott a kereskedőtől s annak fejében küldi a 30 koronát. — *Mi volt a rendelő-cégyre írva?* Reynolds Vilmosné csikagói asszony betegen feküdt s napról-napra látogatta a ház orvosa. Egy napon azonban idegen ember jelent meg a beteg

XIII. Leó pápa kocsisétája a vatikáni kertben. — Visszaérkezés.

szobájában löttek rá az ablakon keresztül, de akkor sem ötet találta a golyó, hanem egy mellette ülőt, ki holtan rogyott le székéről. A legerélyesebb nyomozás dacára sem sikerült még a tettest kipuhatolni.

szobájában, a ki kijelentette, hogy a házi orvos elfoglaltsága miatt nem jöhet el, hanem őt kérte föl, hogy meglátogassa a beteget. Ezzel egész bátran odaállított a beteghez, megtapogatta az ütőerét, kikérdezte a baját s azzal leült megírni a rendelést. A rendelés megírás után szigorúan a beteg lelkére kötötte, hogy a szerint járjon el s azzal vette kalapját és elköszönt. Később jöttek rá, hogy a doktor uralral eltűnt 1000 korona értékű ékszer s hogy a rendelő-czédulára a következők vannak írva: «Nagyon sajnálom, de másként nem tehettem.»

Mi lett velük? Egy orosz vasuton történt. A vonat sik földön vágatott. Éjnek idején a teli hold vakító sugarai bevilágították a hóval fedett rónát. Egyszerre egy nő sikoltása hallatszott!

— Nézzék csak amott, nézzék a farkasokat!

Mindenki az ablakok felé fordult és a waggonkijáratokhoz. A vasuti töltés melletti keskeny országuton egy szánkó vágatott, melynek alacsony ülésén két parasztember szorongott; három üvöltő farkas üldözte őket és pedig úgy, hol a szánkón ülőkre akartak támadni, hol pedig a lovak elé kerültek. A vonat zakatolása kissé elriasztotta a fenevadakat, de alig siklott tovább a mozdony, már ismét a szánkó körül forgolódtak. A sinek kanyarodása folytán nem láthatták az utasok a továbbiakat s teli aggodalommal folytatták utjukat, kétségben maradván a harc kimenetele felől. Hát nem tudták a vonatot megállíttatni?! Fura!

Humor a harcmezőn. Mert a harcmezőnek is megvan a maga humora. Beunet Burleigh, az ismert angol háditudósító írja le a búr háború következő kedves epizódjait:

Lord Methuennel esett meg ez a vidám kaland. Hogy néhány búr elfoghasson, egy sötét éjszakán fölöttébb gyors massirozásra indult embereivel. Szerencsétlenségre koromsötét volt az éj és ugyancsak szükség volt a vezetőkre. A legnagyobb elővigyázattal haladt előre, míg egyszerre egy élelem-szállító vonat közelébe érkezett. Nekivezényelte katonáit a vonatnak és sikerült is elfoglalnia. Ekkor sült ki, hogy a nemes lord a saját élelem-szállító vonatát foglalta el. Ugyanis nem vette észre, hogy körbe masirozik a seregével s ugyanoda érkezett vissza, a honnan elindult.

Kitchener lord is nagy humorista. A portyázó csapatok némely kevés sikerrel dicsekedhető parancsnokának az a szokása, hogy a mikor a főparancsnoknak jelentést tesz valamely ütközetről, rendszeren ezzel végzi:

— Nagy távolságból löttünk egymásra és sok búrú láttunk leesni a lováról.

A dolog így kissé egyoldalú volt, mert lord Kitchener of Chartum viszont csak az olyan halottakat és sebesülteket számoltatja meg, a kik valóban angol kézbe estek. Legutóbb egy csapatparancsnok ismét jelentést tett ama búrokról, a kik lovaikról leestek. Kitchener lord ritkán nevet, most azonban nem titkolhatott el szája szögletében egy gunymosolyt, a mikor a vitéz ezredes jelentését átvette. Hideg nyugalommal válaszolt neki:

— De remélem, nem ütötték meg magukat a sebények!

Gyakori egy kérdés a hívek körében az, hogy miért nem használ. Az Egyház *vörös misebort*? Felelet: okosságból és kimelésből. Az «Egyházi Közlöny» adta ezt a választ. Mert azt írja, hogy az egyháztudósok alaposan elmondottak mindent a miseborról, hogy az milyen legyen, hogy természetes legyen, tiszta, jó bor legyen, ezetes ne legyen, de a színéről egyik sem szólott soha. Ebből az következik, hogy a szín lényegtelen; tetszés szerint lehet használni akármilyen színű bort, csak az említett föltételek rá illjenek. Bizonyos tehát, hogy a vörösbor

használatának nincsen akadály. De hát akkor miért nem használják sehohsem? Leginkább gvakorlati okból. Sokszor megtörténik, hogy a bor kiömlik, hogy egy-egy csöpp végiggördül a kehely külső oldalán, aztán beleivódik a korporáléba vagy oltárterítőbe és soha többé egészen el nem mosható onnét. A vörösbor a fémet is megfogja idővel; a kis üvegkorsók (ámpolnák) belső falait pedig egészen vöröstre festené, úgy hogy azok mindig piszkosnak látszanának.

Jámbor lelkek szokták mondani, hogy ők jobb szeretnék, ha a pap vörösborat használna az oltárra, mert az jobban hasonlítana Jézus drága véréhez. Ám mások megint abban hibáznának emiatt, hogy a vörös színt tartanak átváltozás után is a legfontosabb dolognak, sőt némelyek még azt is gondolhatnák, hogy pusztán a színek hasonlósága tartja fönn az átváltozás hitét.

A női divat 1920-ban. A női divat változásairól, a hies francia kulturhistorikus, Octave Uzanne, nem épen lehetetlen dolgokat jósol. «A nők ruhája, mint mondja, nem sokban különbözik majd a férfiruhától. Egészségügyi szempontokból majd rövid alsószoknyákat viselnek, az uszályos ruhákat is kiküszöbölik. Mert lesznek talán rendeletek, melyek eltiltják a hosszú ruha viselését, melyek az utcák és utak porát fölkaparják, hogy a tüdőt porral megtöltsék. Majd rájönnek az emberek, hogy a női bajok legnagyobb részének az apró lábak és a hosszú ruhák által fölkapart poratmoszférák az okozói. Ugyanilyen sors vár a füzőre. Rájönnek majd, hogy hány bajtól menekülnek meg, ha megszabadulnak ettől a zsarnoktól és mennyivel kényelmesebb lesz az ezt helyettesítő öv, mely minden mozdulathoz alkalmazkodik. A fátyol is megváltozik, az eddigi sűrű fátyolok helyett nagyszemű fátyolok lesznek divatosak, melyeket minden nap ki lehet mosni.

Az estélyi öltözeteknél, fejdíszeknél és ékszereknél az új-görög izlés lesz az uralkodó 1920-ban; a hölgyek olasz színű ruhát fognak viselni, mely legjobban megfelel örködő csillagoknak. A feketeszín, körmintákkal, a Szaturnust jelképezi; a halvány világoskék a Hold lesz; azok a hölgyek a kik a szürkében jelennek meg, azok az ezüstszerű Merkúr védencei; a vörös szín Jupiteré; aranyárga a Nap színe és végül a zöldessárgaszín Vénuszé s a benne hívők szerencsések lesznek a szerelemben. Az 1920-ban élő szabóknak bizonyára sok vidám órát szereznek majd ezek a jelképes színek.»

Programmon kívül. A kikötőváros kórházában egy szerencsétlenül járt matrónak egyik lábát amputálni kellett. Az orvos megkezdi az operációt; a matrón teljes nyugalommal szivja a pipáját. Teljesen érzéketlennek látszik s egyetlen sóhajt, vagy panaszt sem hallat. Az orvos elámult ezen a nagy lelkiéren. Mikor elkészült az operációval, kötést alkalmazott, de e közben véletlenül megszurta a páciens kezét. A matrón fölsikoltott.

— Hogyan — szól az orvos — a fájdalmas operációt panasz nélkül tűrte és erre a kis szurásra fölsikolt?

— Kérem doktor ur — felelt a matrón — az operálásra elkészültem, de erre a szurásra nem.

Lemészárolt tudományos kutatók. Borzalmas katasztrófa híret jelenti párisi tudósítónk, a mely egy tudományos expedíció tagjait érte. A Patrie című párisi lap ugyanis a múlt esztendőben saját költségén egy expedíciót szerelt föl a pápuák szigetének fölkeresésére. Ezt az expedíciót azonban rettenetes sors érte. Az emberevő pápuák ugyanis megtámadták és közülök huszonötöt fölkonozoltak, harminczhármat pedig megsebesítettek. A menekülők magukkal vitték a sebesülteket és szerencsésen elérték a tengerpartot, a hol hajóra szállhattak. A huszonöt halott közt 21 benszüllött és az expedíciónak

négy tagja volt. Ezek Saint-Renny gróf, Villars báró, Hagenbeck és Vries. A kanibálok az összes halottakat megették.

Drága pecsenye. Alászka északsarki állam Circle City nevű új bányatelepére nemrég tíz font marhahús érkezett. Oly nagy volt a verseny a ritka csemege iránt, hogy sorsolást rendeztek reá s egy-egy kiló körülbelül hat forintba került.

A vándor.

Egy nagy folyóvízen kelt át a vándor
Hol a szél hullámot hullámra vet...
Sietne s késik... ajkáról szitok kél:
«— Isten! Miért teremtettél vizet?»

S pusztába ért, a hol siroccó száguld.
A hol egy fűszálat nem lát a szem...
A vándor tikkad s kinosan zokog föl:
«— Egy esőpp vizet küldj, édes Istenem!»

Károlyi Gyula.

Képeink.

A pápa a Vatikánban. Mióta Róma az olasz királyság birtokába jutott, mióta a világi hatalom bitorolja az egyház birtokának uralmát, azóta úgy él a pápa a vatikánban, mint valami fogoly. Mig ott marad, addig az egész kresztény világ feje, s mint onnan kilép, az olasz király alattvalója.

A Vatikán Rómának egyik leghatalmasabb épülete, a hozzátartozó óriási kerttel. Az épület maga egy egész kis város s a pápa hívei egy egész kis államot képeznek. Udvartartása fejedelmi. Van saját postája és telegráfja. katonasága: a svájci gárdisták, szóval annak a kis területnek saját önálló kormányzata van, s ez az úgynevezett «Egyházállam». Magában a vatikánépületben több száz szoba áll a Szentatya környezetének rendelkezésére; ezeket és a folyosókat a legdrágább szobrok, festmények és régiségek díszítik.

Leó pápa Isten kegyelméből nagy életkort ért meg, de aggkorában is ifju lélekkel intézi az egyház ügyeit. Mostanában gyakran gyöngékedik, de hű orvosai, Lapponi és Mazzoni nagy gonddal ápolják. Ünnepeles alkalomkor azonban miséznek a szomszédos szent Péter-templomban, máskor fogadják a világ minden részéből jövő zarándokokat s ha szép az idő és egészsége medengedi, nagyobb sétakocsizást tesz a vatikán kertjében. Ilyenkor rendszeren egyik orvosa is vele megy.

A múlt évben október 14-ikén, egy szép őszi napon (Rómában olyanok az őszi napok, mint nálunk a nyáriak) egy De Federiczis Ferencz nevű ur több fényképfőlvételt készített a pápáról. Ezek közül hármát mi is bemutatunk. Az elsőn a Szentatya kocsijára várakozik s az alatt orvosával beszélget. A kapubejáratot a daliás svájci katonák őrzik. A második képen látható, a mint kocsiba száll; egy szolga nyitja ki előtte a kocsit ajtaját. A harmadik képen visszaérkezik sétautjáról.

Az ilyen kikocsizás egyetlen szórakozása a pápának, de néha hetekig sem mozdulhat ki szobájából. Isten csodája, hogy még meg nem törte az a sok és fárasztó szellemi munka, a melyet végeznie kell, mert ő az egész világot kormányozza, már pedig hogy ez milyen nagy munka, arról nem is tudunk fogalmatalkotni.

A pápa a milyen hatalom ura, épen olyan szerény.

Maga a megtestesült egyszerűség, de óriási tudományú férfiú. Érti és beszél a latinon kívül az olasz, francia, spanyol, portugál, angol, német, ó-görög, héber és örmény nyelveket.

Ilyen férfiú igazán az Isten kiválasztottja.

Szinte hihetetlennek látszik, hogy oly szorgalmas munkássága ellenére is ő a második a pápák között, a ki böles kormányzásának 25-ik évfordulóját megérte. Szálljon ezért a mi hálaimánk is az ég és a föld teremtő Urához.

(K.)

**A „Magyar Néplap“ előfizetési ára
egész évre 4 korona, félévre 2 korona,
negyedévre 1 korona.**

Végkép...

Omlott várak, tört remények
Ujra kélnek könnyedén,
Csak a halott, az porlad ott
Sötét sir-üreg ölen.

Vihar-törte ősi tölgyet
Szakadt gyökér ujra kelt,
Csak a holtak börtönéből
Elbocsátást ki sem nyert.

Földre hullott harmat-gyöngyszem
Páraként száll égnek föl,
Édes anyám, egy mindenem,
Végkép csak te mentél el.

Karém.

Népek és nemzetek.

A délafrikai szabadságharc.

Az elmúlt héten nem volt a fegyvereknek pihenése, de az angolok ügye egy lépéssel sem ment előre.

Kitchener lord február 19-éről jelenti Pretóriából, hogy Hamilton tábornok a mint seregével Nigel felé haladt, Klippan mellett összeütközött az ellenséggel. Két angol tiszt megsebesült, két ember meghalt. A közkatonák közül megsebesült 6, negyvenhatot pedig elfogtak a búrok. Hamilton sokkal gyöngébb volt, semhogy a búrokat erős hadállásukból kiverhette volna, ezért folytatta útját Nigel felé. Mackensie ezredes ezalatt a Banaghar-tó északi részén harezolt s ott tíz bört elfogott.

Február 21-éről jelentik Pretóriából, hogy 10-én éjjel Dewett tábornok Lindleytól nyugatra tíz mértföldnyire keresztül tört az angol őrházak vonalán és északfelé vonult. Az őrházak között tüskés drótsövény volt; ezt a búrok több helyen elválták és így tették szabaddá az utat. Egy harctérről hazaérkezett osztrák orvos azt mondja, hogy a búrok helyzete most sokkal kedvezőbb, mint bármikor s 20.000 búr harezol az angolok ellen. Az angol katonák testileg és lelkileg el vannak satnyulva.

Az angol újságok most közlik egyik háboruban lévő tiszt magánlevelét, a mely azt mondja, hogy Botha tábornokot az angolok elfogták, de elmenekült. A fogoly búrok vallomása szerint Bothát tényleg elfogták, de nem ismerték meg. Mikor a búrok megtudták, hogy a vezér fogoly, nagy hirtelen gyülekeztek s az így támadt zavarban Botha néhány emberével kiszökött az angolok táborából.

Dewett tábornok újabb jelentések szerint Reitzől északra, a Liebenbergolei folyók mentén rejtekhelyen

tartózkodik. A fogoly bürok az mondják, hogy Steyn elnöknek még több befolyása van az oránzi bürokra, mint Dewettnek. Akárhogy áll is a dolog, annyi tény, hogy Dewett valósággal bujósdi játszik Kitchenerrel. Hol itt, hol ott tűnik föl, egyszer marhacsordával töreti át az örség vonalát, egyszer katonái jelennek meg valahol, aztán ismét nyoma vész egyidőre.

Egyetlenegy angol győzelem híre érkezik Pretóriából: Park ezredes lovasított gyalogságából és 300 főnyi kémcsapatból álló seregével megtámadott egy búr csapatot, elfogott 164 búr és elvette egész hadikészletüket.

Igy állnak a dolgok odalenn Dél-Afrikában — ha ugyan meglehet bizni az angolok jelentéseiben — de az sem lehetetlen, hogy a bürok helyzete sokkal jobb sem mint gondoljuk, mert nagy kitartás és erő kell ahhoz, hogy egy maroknyi nép oly sokáig birkózzék a nagy angol medvével.

Katholikus rendek a világherekségen.

A katolikus szerzetesrendek ellen magasra lobogott föl a gyűlölet a nyugati országokban; részben gazdasági okok szították a gyűlöletet, de jóval tekintélyesebb azok száma, a kik ellenök, mint a hit előharczosai ellen támasztottak elkeseredett háborút.

Az egyház megalapítása óta nem szünetel a harc a kereszténység és a pogányság vagy a hitetlenség között. A hit bástyáihoz a legszilárdabb sziklatömböket a katolikus rendeknek évszázados munkássága hordozza; természetesen, hogy az ellenség haragja először is ellenök fordul. A szerzetek és a rendek mivoltát legékebben és legtalálóbban a híres Windthorst magyarázta, a ki a porosz képviselőház 1890 április 18-iki ülésén azt mondta rólok, hogy a katolikus szellemnek és életnek csodás virághajtásai, melyeket évszázadok ápoltak és fejlesztettek, s a melyek a világherekség katolikus lakosait mérhetlen áldással halmozták el.

A világon jelenleg 1540 millió ember él, ezek közül 270 millió katolikus, kiknek lelki üdvét 251.510 világi pap, 109.049 szerzetespap és 457.660 apácza szolgálja.

Európára mintegy 180 millió katolikus esik 85.321 plebániával 189.535 világi pappal, 146.257 szerzetessel, 21.000 szerzetes pappal 6050 telepen, 329.811 apáczával 25.043 kolostorban. Európában tehát 10.000 katolikusra 26.44 férfi- és nő-szerzetes esik.

A számok országoként így oszlanak meg:

Magyarországon latin szertartású római katolikus van 8.820.770, van 181 férfi-klastrom 2079 lakossal, 447 női kolostor 5272 lakossal, tehát Horvátországtól és Fiumétől eltekintve — van összesen 5272 magyar szerzetes, 8 szerzetesnél valamivel több esik 10.000 magyar katolikusra. Európa összes többi államában sokkal kedvezőbb az arány, de még a tengerentúli világrészekben is. Lássuk csak az államokat:

Ausztriában 23.709.388 katolikus van összesen 17.554 világi pappal. Angliában 44 szerzet van 580 telepen 8870 egyénnel, kik közül 481-en papok. A női kolostorokban 70 szerzet-rend van 1740 telepen 21.059 egyénnel, tehát összesen 29.935 női és férfi-szerzet van Ausztriában. Tizezer katolikusnak körülbelül 12.5 szerzetes felel meg.

Németországban 19.236.819 katolikus van és 15 férfi-szerzet 212 telepen 4250 egyénnel, továbbá 47 női-szerzet 2661 telepen 32.821 egyénnel, tehát van összesen 37.071 férfi- és nő-szerzete. Ez a 10.000 — 17 arányszámnak felel meg a német birodalomban.

Svájcz 1.190.000 katolikusval rendelkezik s van ott 532 szerzetespap 47 telepen és 20 női klastrom

276 telepen ismeretlen számmal ugyan, de azért mégis lehet mondani, hogy 10.000 katolikusnak 20 szerzetes felel meg.

Luxemburgban van 212.200 katolikusval 4 férfi-klastrom és 12 női klastrom, melyekben összesen 835-en laknak. Tizezer katolikusnak 30.94 szerzetes felel meg.

Hollandiában 10.000 katolikusra 95.13 szerzetes esik, Angliában és Skótszágban 69.7, Irlandban 25.75, Franciaországban és Algériában 54.68, Belgiumban 47.37, Itáliában, noha itt sok rendet szüntettek meg, 15.9, Bajorországban 29.5 az amerikai Egyesült-Államokban 56, Canadában 49.75, Ausztráliában és Uj-Zelandban 59.68, Keletindiában Ceylonnal és Angol-Birmával 16.92 szerzetes esik 10.000 katolikusra.

Látnivaló ezekből, hogy aránylag igen kevés szerzet él és munkálkodik a földön és aránytalanul nagy az ő ellenségeik száma, kik tevékenységét a katolicizmus e legkülönb alkotásainak minden eszközzel meg akarnák bénítani. Ez a fáradozás azonban hiábavaló volt eddig és hiábavaló lesz ezután is. Mentül inkább támadja a hitetlenség a szerzeteket, ezek erőben, befolyásban és sikerben annál inkább fognak gyarapodni minden katolikus előtt.

Kérünk czimeket, a hová mutatvány-számot érdemes volna küldeni.

A szent kereszt tanulságai.*

III.

A kereszt — zászló.

«Emeljtek föl a zászlót.» (Jerem. VI. 1.)

A kereszt fája szeretteim, a melyen a világ Megváltója végtelen nagy irgalmasságából az emberiségért magát föláldozta, a keresztény külső Istentiszteletnek, a keresztény szeretetnek központját képezi. Ezen szent jel alá sereglenek a szükség és inség idején az emberiség milliói. Ez az üdvhozó jel a megpróbáltatások sulya alatt görnyedező lélek vágyódásának központja. A jámbor hívek a kereszt árnyékában mérik össze szenvedéseiket a keresztben függő szenvedéseivel; itt meritenek vigaszt, enyhületet. És azok a bűnös, megtörődött lelkek, kik a világban csalódtak, kiknek senkiök sincs, nincs szerető szív, a ki parancsukat, sóhajukat kihallgatná, ide jönnek a kereszt alá panaszaikkal, csalódásaikkal. A Magdolnák, Péterek egész serege térdel oda a keresztfa alá, hogy beteljesedjék a fájdalom férfianak sóhajása: «*Oh jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradotok és terhelve vagytok és én megkönnyítlek titeket*». Vedd el a keresztet és elvetted a kereszténység gerinczét, megraboltad az emberiség vigaszt, reményét az életben és halálos órájában üdvösségét. Méltán tiszteljük tehát a szent keresztet, megváltásunk magasztos szimbolumát, a melynek szemléléséből táplálkoznak az igazak lelkei. A szent kereszt tanulságai voltak mindezeidig elmélkedésünk tárgya. Öleljük át, mint szent András e jó keresztet és mélyedjünk el szemléletben továbbra is. Ma is a szent kereszt leszen elmélkedésünk tárgya, hogy mindjobban belevésődjék szívetekbe,

*A Pelikán Krizsó tisztelendő ur szerkesztésében (Budapest-VII., Csömöri-ut 32.) megjelenő régi és közkedvelt «Jó Pásztor» egyházsónoklati folyóirathól. Megjelenik havonta. Előfizetési ára egész évre 8 korona. Azok számára közöljük, kiket viszonyaik megakadályoznak abban, hogy bőjti szentbeszédét hallgathassanak.

lelketekbe annak szent emléke, ki a keresztet hordozta. A kereszt, szeretteim, nem csak oltár, nemesak tükör, de zászló is. Zászló és pedig:

I. győzedelmi lobogó.

II. a béke hirdetője.

A szenvedő Jézus nevében szólok hozzátok, kérve a fájdalmas Anya kegyelmes közbenjárását. Á. f.!

I. A keresztfa, Szeretteim! győzedelmi lobogó, mert azon győzedelmeskedett Isten egyszülött Fia a bűn és halál fölött. Fényes diadal volt ez, a melyhez hasonlót nem találunk a történelem lapjain. S miben állott e győzelem? A kereszt által győzte le édes Üdvözítőnk a halált, mely Ádám bukása óta zsarnokoskodott az emberi neveten. A keresztfán szenvedte el Isteni Mesterünk azon bűnbüntetését, a melyet minden asszonytól született embernek itt e földön ki kellett volna állni. Az ő szentséges vérének hullása volt e váltáság. «Krisztus vére által igazultunk meg», mondja az apostol (Rom. 59.) és «megszabadítottunk a haragtól ő általa». Telve édes vágyódással, nem retten már vissza a keresztény a haláltól, attól a haláltól, a mely azelőtt rettegéssel tölté el. «Mert az Ur meggyőzte a halált és lábaival és kezeivel a keresztre szegezte, megveti a hívő lélek már a halált», mondja szent Athanáz. A hívő keresztény szent vágyódással számolja halódásában a perczeket, a mikoron a mennyei Atya keblén pihenheti ki az élet fáradságait. Szent Pállal fejezi ki óhaját: *Kívánok elválni és Krisztussal lenni.* (Filipp. 1, 23.) Szent Jánossal így esd halalos ágyán: «*Jőjj, Uram Jézus.*» (Jelen. 12, 20.) Szent Ambrus szava szerint: «a halál nem a fájdalmak fekhelye többé, hanem a megnyugvásé; mert az Ur könnyörületességéből az, a mit halálnak féltünk, enyhületté változott, mert a halál álmát az örök boldog-ágra váltja...» Mindezeket megfontolva, volt-e dicsőbb győzelem valaha e földön?

Hogy a Megváltó a keresztfán meggyőzte a halált, kiszabadítá a fogságában levő áldozatokat is: «*Elvezetett, hogy az embernek egyszer meg kell halni*» (Zsid. 9, 27.), mondja az apostol. Nagy, kérlelhetlen igazság, szigorú törvény melynek mindenki alá van vetve; a trónoló király, mint a didergő koldus egyaránt hódol neki. Az élet tavaszában virágot szakító ifjú épen úgy meghajol előtte, mint az ősz fürtű aggastyán. Mindenki meghal és pedig hamarébb, mint azt várná. De a halállal nincs mindennek vége, a mint azt a mai hitetlenek, a bűn fertőjében kéjelgők oly nagyon szeretnék. A lélek tovább él és egykoron ismét egyesül a testtel. «*Eljön az óra... midőn a halottak meghallják az Isten Fia szavát és a kik hallják, élni fognak.*» (Szt. Ján. 5, 25.) A világitélet napján, midőn az angyalok harsonái megszólalnak, a halál visszatni kényszerül áldozatait. «*Éltet a reménység — mondja szent Jusztin — hogy a földben porladó testünket ismét visszanyerjük.*» Ezen a nagy napon a föltámadt népek és nemzetek a kereszt zászlaja alá fognak gyülekezni, hogy meginduljanak Josafát völgye felé, a hol az Ur szenvedésének helyén fog ítéletet mondani fölöttük. Beteljesedik akkoron az Irás szava: «*Elnyeletett a halál a győzelem által. Hol van halál a te győzedelméd? hol van a halál te fullánkod?*» (1. Kor. 15, 54, 55.)

A keresztfán, Szeretteim! a Megváltó legyőzte az ördögöt, nem kevesebb dicsőséggel diadalmaskodván rajta: «Lucifer — mondja a tudós Suarez — Krisztus által a keresztben legyőzetvén, a pokolba taszított és úgy oda lánczoltatott, hogy onnét többé el nem szabadulhat és az ő hatalma alatt levő gonosz lelkek által nem árthat többé nekünk annyira». Krisztus a földre tiporta hatalmát, a jogar, a melylyel a nyomoruságos emberiséget rabságba készítet, elvételét tőle. Hatalma megsemmisítettet s ő maga is az örök kinok helyére lánczoltatott,

a melyet az isteni igazságosság tart fönn. Szép szavakkal írja le szent János az Ur győzelmét a sátán fölött: «*És láték egy angyalt leszállani a mennyből, a mélység kulcsa és nagy láncz levén kezében: és megragadá a sárkányt, a régi kígyót, ki az ördög és a sátán és lekötözte azt ezer esztendőre.*» (Jelenés. 20, 1, 2.)

Az Ur Jézus dicsőséges győzedelme reánk nézve annál hasznosabb és vigaszteljesebb, mert a kereszt által minden lélek megszabadulhat a pokoltól. Vigasztaló tudat, mely nagy örömmel töltheti el sziveinket. Mily megnyugtató gondolat, hogy a kereszt fájáról alászálló kegyelem megszabadíthat a pokoltól, ha mi azt akarjuk. Testvéreim! ha ezer békóval nyügözött le a bűn által a sátán, ha mint tulajdonára nyomta reád tüzes bélyegét, ne esügedjél! csak akarnod kell, hogy Isten fia lehess. A keresztől árad szét a bűnbocsátó hatalom, a melyet a lelkiatyák gyakorolnak, a kikhez a bűn tövisei közé akadt, eltévelyedett bányáinkat kereső Jó Pásztor így szólott egykoron: «... a miket föloldoztok a földön, föl lesznek oldozva mennyben is». (Szt. Máté. 18, 18.) Bárcsak bepillanthatnék a mennyországba, megmutatnám neked a nagy bűnbánók seregét a kiket a kereszt szabadított föl a pokolból. Ezeket látva, a bűnbánat tüze föllobogna szivedben, nehogy a sátán rabságában elveszszél. Bűnös keresztények! kik nap nap után, bünt bűnre halmozva, oh, mi sokszor feszítettétek keresztre a Mestert; ti megátalkodottak, kik éveken át elzárjátok füleiteket az Ur hívő szava előtt és az Ur szerelmét, aggódó gondoskodását rut hálátlansággal viszonzátok; oh, ti mindnyájan, kik a bűn útján tévelyegtek, elveszítve lelketek, szivetek nyugalmát, a sátán rabságában sinylődtök; kérlek az Ur szenvedésének emlékére, lelketek üdvére, térjete meg a ti Uratok Istenetekhez s használjátok az üdvösség kegyzsereit. Jertek, oh, jertek a keresztfához. Öleljétek át a szeretet hevével, áztassátok bűnbánó könyeitekkel és ne bocsássátok el mindaddig, míg ti is nem győzedelmeskedtek szivetek keménységén. Hadd olvadjon föl a szív kérgé a keresztfáról aláhulló szeretetvér melegétől, hadd fakadjon föl abból a bűnbánat szava, a mely odavezet a bűnbocsátás számolyához. Testvéreim, győzelem, diadal lesz ez is, hasonló Krisztuséhoz, a kivel a győzelemben egyesülve, élni fogtok mindörökké. Győzelmű zászló a kereszt. Szeretteim, Krisztus győzött velem, mi is győzedelmeskedhetünk, — csak imádkozzunk érte.

II. A kereszt azonban nem csak győzedelmi lobogó, hanem egyuttal a béke zászlaja is. A kereszt hozta meg a békét a világnak. Mielőtt a Golgothán a nagy kiengesztelődés megtörtént volna, nem vala békesség a földön. Az ember a harag fiává lett, ellenségeskedésbe jutott Istennel és önmagával. De nem csak Istennel s önmagával hasonlott meg az ember, meghasonlott embertársai-val is. Szent Pál tanuskodik az általános békétlenségről, a mely a földön uralkodott. Az akkori kor emberei *crakvák minden hamissággal, gonosszággal, paráznsággal, fősérénységgel, gátszággal, rakvák irigységgel, gyilkossággal, háborgással álnoksággal, rosszalkodással, fondorlók.* (Rom. 1, 29.) Ezen különben ne is csodálkozzunk. Mert a honét az Ur békéje elszállott, ott a világ nem nevel békeséget. Hiszen a világ maga is az eredeti bűn által haragban állott Istennel s ha Isten elfordult a társadalomtól, lehetett-e ott valódi békesség? A keresztel tért vissza a világba a számüzött béke. Hiszen Krisztus — miként az apostol mondja — kellett hogy *«megbékéltessen mindeneket magával, békességet szerezvén az ő keresztjének vére által.*» (Koloss. 1, 20.) Szeretteim! bizonyos megilletődéssel nézzük a keresztet, a béke lobogóját, mert ez békéltette össze az önmagával és Istennel meghasonlott világot. Az Ur Jézus kegyelmének bőségéből, a harag gyer-

mekeiből Isten fiaivá lettünk. Szent Pál szava csendül meg füleimben: *«midőn megérkezett az üdők teljessége, Isten elküldötte egyszülött Fiát... hogy a fogadott fiaságot visszanyerjük»*. (Galath. I. 4, 5.) Béke tölti el immáron a mi szívünket, Istennel való békét hirdet annak minden dobbanása. Békesség ragyog szemünkben, az Úr békéje, a melyet az édes Jézus adott nekünk.

De ez az Istenbéke, a mely az Úr szentséges véréből fakadt, nemesak Isten fiaságára emelt ismét, hanem békét teremtett az emberek között, egy nagy, Istenfelő családdá egyesítvén mindnyájunkat. Ott a keresztfán alatt mindnyájan testvéreké lettünk. Ugy, hogy mindenki, a ki előhittel gondol a keresztre, megbékül embertársával, ha méltó akar lenni a béke Mesteréhez, ki a béke szent zászlaját oly lelkesedéssel lobogtatta. Csak ott nincs béke, a hol a kereszti zászlaja nincs kibontva, vagy a hol annak fehérségét a bűn mocskolta be. Méltán mondja az Úr: *Boldogok a békességesek, mert Isten fiainak hivatnak*. (Szt. Máté. 5, 9.) Mert lehetetlen, hogy meg ne csillapodnék szívünk. Azt látva, a ki ártatlanságában bűnös akart lenni, hogy bűneinket magára vevén, bennünket Istennel kibékítsen, megszerezvén nekünk a mindennél édesebb örömet, hogy Istent a *Miatyánknak* nevezhetjük. Az Úr Jézus szentséges Szívén, a melyre kitárt karjaival annyira hívogat, meg kell szünnie minden ellenségeskedésnek, hogy helyet adjon a bensőséges testvéri szeretetnek.

A keresztnél mindenki megtalálhatja szíve békéjét. Oda hívogat az édes Jézus, midőn oly bensőséges szeretettel mondja: *«Oh, jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradotok és terhelve vagytok és én megnyihílek titeket»*. (Szt. Máté. 9, 28.) Azért mindenkoron édes vágyódással keresték föl a keresztet az élet ezer és ezer bajai alatt görnyedők. Bensőséges bizalommal tekint a keresztre a *kétkelő*, mert tudja, hogy a kereszti titka megoldja életrejtélyeit. Megfelel az minden kérdésre, a melyeken az az aggódó tanácstalan szív annyit tépelődik. A kereszti útmutató, hova megyünk, ha testünk a sirba roskad, ha lelkünk egyesülni vágy Krisztussal. A keresztre tekint könyvtelt szemével az *üldözést, megaláztatást* szenvedő Ádám utód. Mint a szerafok szépséges éneke, oly édesen hangzik feléje a keresztről: *«Boldogok vagytok, midőn szidalmaznak és üldöznek titeket és hazudván, minden rosszat mondanak ellenetek és én érettem... örüljétek és vigadjatok, mert a ti jutalmatok bőséges lesz a mennyekben»*. (Szt. Máté. 5, 11, 12.) Oly ígélet ez, a mely a csüggedő lelket, a mely az üldözések súlya alatt már-már megrokskad, új életre buzdítja. Megedzi a lelket a türesre, hogy a hit és bizodalom az Úr Jézusban meg ne fogyatkozzék — soha. *A kétségbeesésnek örvényében vergődő* is megtalálja a keresztnél a biztos támpontot. Jézus keresztiéhez lánczolhatja élete sajkáját és tomboljanak bár ezernyi veszélyt hintve az élet tengerének viharai, az Úr keresztihez biztos támpontot nyújt neki. A *kisértés* nehéz óráiban is, oh mi biztató a kereszti. Miként az áradat, ront ezer veszélylyel arra a szegény lélekre a kísértés ezernyi neme, hogy megejtsék, rabságba görnyeszszék. Csak a keresztre tekintszen alázatos bizással, onnét aláhull bőséges kegyelem, hogy ellentállhasson a test, a világ és az ördög esábitásainak, hogy megszerezze az igazak koronáját, a melylyel az Úr mindvégig hűségesen harcolókat koronázza. És ha mégis megrokskad a lélek a kísértés súlya alatt, ha az Úrhoz a nehéz órában nem imádkozott meghallgatást esdő buzgósággal, ha *elbukott*, nem esik kétségbe. A kereszti megváltást, Megváltót hirdet, a ki az ő bűneiért is meghalt, a ki őt a megbocsátó atya szeretetével emeli föl. A *kereszti végre a haldoklók* reménysége. Ha a halál hideg lehelete fonnyasztja az élet rózsáit, ha megmerevülnek az imára kulcsolt kezek és a szív hol

dobban, hol megakad működésében: akkor, ebben a válságos órában, görcsösen ragadja meg merevülő kezeivel a keresztet. És arról a keresztről annyi vigasz, annyi enyhület száll gyötrődő lelkébe, hogy *vágyvavágyik föl-oszlani és Krisztussal egyesülni*. Boldog haldoklók, kik Krisztussal hálnak meg!

Lobogó, drága lobogó, Szeretteim, a kereszti és pedig nemesak győzedelmi, de békét hirdető lobogó is, Arany-szavu szent János méltán mondja róla: *«A kereszti letörölte rólunk Isten haragját, kiengesztelt Atyánkkal; a földet, a siralom ezen völgyét mennyországá váloztatta, az embert megszabadítá a tévelytől, megszüntette a bálványozást és megalapítá Isten országát a földön»*. Hála-telt szívvel köszönjük meg, Szeretteim, Megváltónk azon kegyét, hogy ezen zászlót kigöngyölité s fogadjuk, igér-jük, hogy e zászlót soha el nem hagyjuk. Ezen zászló alá menekülünk a kételyek és szenvedések óráiban, a kísértések végzetes perczeiben. És ha súlyos bűn nyomja lelkünket és az Úr békéje kiköltözött lelkünkől, ezen zászló alatt segítséget találunk. És ha a halál álma nehezedik már szempillánkra, ha az Egyház imája: *indulj már keresztény lélek*, a válásra készlet; ragadjuk meg még egyszer erősen a keresztnek győzedelmi lobogóját, hogy azzal együtt szálljon lelkünk az igazak honába, a hol a békét s örömet hirdető szolozsmák éneke nem szünik meg mindörökké. Amen.

A MAGYAR GAZDA.

Márczius havi teendők.

1. A konyhakertben. E hóban már a napok hosszabodtával és a föld fokontinti fölmelegedésével a külső munkák is napról-napra szaporodnak, azért a trágyázással és a kert fölhasználásával sietni kell s azt mielőbb bevégezni. E hóban, ha a föld már fölcsikkadt, a kertek kitisztandók, mindenféle száraz galyak, falevelek, mohok stb. összegereblyézve rakásra hordandó és elégetendő.

Az őszzsel fölászott táblák és ágyak gereblyével meghuzva kérgök porhanyítandó, saláta, korai káposzta, kalaráb és kel, délnek fekvő védett helyre elvethetők, petrezselyem, sárgarépa, pasztinák, czukorborsó, hónapos retek, mák, spenót, pozdor, turbolya, korai hathetes krumpli, sóska, különféle hagymafajok, kapor és spárga mind a szabadba vethetők. Tartós gyökerű kerti növények, melynek a méhfű, fodromenta, izsóp, zsáblya, levendula, ruta, üröm, tárkony, sóska és bolonyik átültethetők és gyök sarjakat elválasztva szaporíthatók. A téli saláta, szamócza ültetvények megkapáltatnak, mely alkalommal a netaláni hiányokat ujjakkal pótolhatjuk. Az articsóka és más befödött veteményekről s rózsákról a takarót végkép eltávolíthatjuk.

2. Gyümölcsösben. A faültetések e hó végével befejezendők. A fák mohtól megtisztogattatnak; a hernyózás tökéletesen befejeztetik, ugyszintén a keresztnél növény, valamint a száraz ágak kitisztíttatnak. A még meg nem trágyázott gyümölcsfa köre fölászandó és jó éret trágyával megtrágyázandó. Sárga- és őszibarack, cseresznye stb. metszés alatti fák megmetszése e hó végére befejeztetik. A hasíték, oltás és párosítás megkezdhető. Döntés és dugványolás általi faszaporításnak is most a kezdete. Az alvó szemzések kötelékei elszedendő és a szemzések csonkra visszametszendők. Gyökérsarjakat, föltöltés és bujtás által készített birs, donczin, mogyoró és büszke gyökéres vesszőit elszedni és elültetni. Szóval, valamint a konyhakertben, ugy itt is minden tenyésztési munka megindul, mivel itt a tavasz.

3. A szőlőben. Ha a múlt hóban a trágyahordást valamini a földforgatást a rossz idő miatt be nem tejeztettük, úgy e hóban minden erőnkkel hozzá fogunk a trágyahordás és földforgatáshoz, hogy azokat bevégezhessük. A kihordott trágyát is e hóban rendes helyére hordjuk.

A fedetlenül telet szőlők metszését folytatjuk; a befedve telet szőlőket leginkább e hó második felében kinyitjuk s mindjárt meg is metszük, s e mellett az oltásra igényelt és szaporításra alkalmas sima vesszőket is megszedjük, s ha az idő már eléggé meleg, gyökereztetés végett iskolába ültetjük. Az amerikai filloxerának ellentálló alanyokra való fás oltás közben folytatható; az iskolában, valamint a szabadban állandó helyeikre kiültetett alanyokra pedig e hó második felében megkezdhető. Meleg időjárás mellett fiatal szőlőben a hiányzó tökéket gyökeres vesszők ültetése, idősebb szőlőkben döntés vagy bujtás által kipótoljuk. Az oly szőlőt pedig, mely elfedve nem volt, e hónap második felében villakapával megkapáljuk, miáltal a leüllepedett föld fellazítván s a lég behatásának jobban kitétvén, a fejlődés igen előmozdítatik.

A metszés alkalmával, ha a tőkében észre vesszük a szőlőilloncák fehér, fátolnemű pamutba burkolt petéit, ezeket összeszedve elégetjük, miáltal ezzel is pusztítjuk a szőlőnek annyi sok számos ellenségét.

4. Méhészet. Az igazi jó méhész a kiteleltetéssel mutatja meg, hogy e nevet megérdemli-e vagy sem. A méhek kiteleltetéséhez semmi egyéb sem szükséges, minthogy a hideg, az egerek, tolvajok s másféle rongálások és nyugtalanítások ellen védve legyenek. Most aztán tavasz nyitával, mielőtt a méheket kieresztenők, minden egyes kaptárt jó verőfényes meleg napon, töviről-hegyire át meg át vizsgáljuk, vajjon jól telelték-e ki kis munkásaink? E hó elején már, ha az árnyékban 6—8 R. foknyi nagyobb meleg van és ha nagyobb hidegtől nem igen tarthatni, úgy megtarthatják méheink a második tisztulási kiröpülést; ezen alkalomkor aztán, ha szükséges, a gyenge családokat feleresztett langyos meleg mézzel teetni szükséges, valamint az ingó szerkezetű kaptárakból a rámakat kiszedve a család erősségéről meggyőződést szerezhesünk, s a lehullott holt méheket és morzsákat egy libatoll segítségével kisöpörhetjük, s a kaptár minden részét kitisztíthatjuk.

A méhek kaptáraik körül röpködven, előjátszanak, azok állását maguknak megjegyzik, de egyszersmind ez alkalommal testük belsejében meggyült bélsártól is megszabadulnak. Ha ezen tisztulási kiröpülés közben több méhecske földre esnek, s megdermedne, szedjük őket pohárba, vigyük meleg helyre s ha magukhoz tértek, osszuk be gyenge népek közé.

Erőtlen családoknál a méhek többnyire a röplyuk közelében tanyáznak, a külső világosságot és langyos levegőt megérezvén, maguktól kiröpülnek; de gyenge, beteges családnál a méhek a röplyuktól távol tartózkodnak, s ennél fogva vagy későn, vagy épen nem röpülnek ki: a ki nem röpülés okát ki kell fürkésznünk. Ha a kaptár megkopogtatásakor benne zsongást nem hallunk, lakói vagy meg vannak dermedve, vagy talán meg is haltak, miért is a kast azonnal vizsgáljuk meg. Ha azt véljük, hogy méheink dermedtek, vegyünk néhányat kezünkbe, s melegessük föl leheletünkkel, s hogyha életre jönnek, az egész kaptárt vigyük meleg helyre; a feléledt méheket föleresztett langyos meleg mézzel etessük meg, s a kaptárt állítsuk vissza előbbi helyére. *Horváth Sándor.*

Egészség — üdeség.

A növekvő cukorfogyasztás és annak veszélyei.

A cukorgyárosok között bizonyára nem idéz elő örömrivalgást az, a mit Bunge, az élettani vegytan tanára a baseli egyetemen, egyik legutóbbi közleményében a cukorról mond, ámbar egyet-mást figyelemre méltót is találunk abban. Ha a cukor természetes tápszerek, cukortartalmu gyümölcs élvezése által jut a szervezetbe, ez kétségtelenül egészséges és hasznos. A nem természetes tápszerek azonban, a mik mesterséges uton állítatnak elő, mint a cukor is, károsok az egészségre.

Az élet-föntartásához szükséges természetes tápszerek mindegyike fehérnyéket, zsirokat, szénhidrátokat — mik közé a cukor is tartozik — és sókat tartalmaz. Már most, ha a szervezet számára ezen nélkülözhetetlen anyagokból egyet kiragadunk: a cukrot és ezt vegyileg elkülönítve egymagában élvezzük, a szervezet hátrányára fog szolgálni. Ha azonban cukordus gyümölcsöt eszünk, ez gazdag mész- és vastalmánál fogva a szervezetre előnyös. Különösen fontos a fejlődő gyermeki szervezetre, hogy táplálékában sok legyen a mész és vas. Így tehát, ha a gyermekeknek gyomrát nyakra-főre ezen anyagokat nem tartalmazó cukorral töltik meg, nem kell csodálkozni, hogy közöttük oly sok a satnya és vézna. Miután pedig legfőképpen a gyermekek kívánják az édességeket, kivált a cukrot, adjunk nekik szőlőt, fügét, datolyát, körtét, barackot, szilvát, mik egész éven át kaphatók friss, illetőleg szárított alakban. Bonbont és konfekteket lehetőleg teljesen meg kell vonni a gyermekektől.

Azt ajánlja továbbá a tudós professzor, hogy ételkebe, kávéba, teába vagy épen semmi, vagy csak nagyon is kevés cukrot tegyünk. A befőttek is cukor nélkül tessenek el, a mi légmentes elzárás mellett lehetséges is.

Érdekesen magyarázza a fogak romlását a cukorevés által. Szerinte nem a szétharapás vagy a cukorerjedés raontja a fogakat, hanem a ki sok cukrot eszik, nem eszik elég mészsókat tartalmazó tápanyagot, már pedig a mészsók a fogak épségéhez föltétlenül szükségesek.

Végül a cukorevés hatására még az államok figyelmét is fölhívja és készségesen recepttel is szolgál, melynek értelmében a cukorra a legmagasabb adót röjják ki, míg a déli gyümölcsök behozatala szabad legyen, továbbá minden eszközzel mozdítsák elő a kerti művelést és általában a gyümölcstermelést.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor,** bél- és hólyagbántalmaknál, **sulyos idegver** és **tő.bajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Djazott levélre válaszol. Beteget intézeten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

Csak keresztényektől vegyetek pénzt kölcsön!

KEDVDERITŐ.

Spiritizmus.

Az írók körében sokat nevetnek most egy eredeti eseten, a melynek hőse egy jól ismert fiatal ember s néhány vakbuzgó spiritista. A minap történt, hogy a spiritisták nagymestere meg akart nyerni a misztikus tannak egy fiatal írót.

— Engédj meg, de bolondságokkal nem foglalkozom — védekezett a megszólitott.

— Mi jogon nevezed a mi tanunkat bolondságnak? Előbb győződj meg róla s csak azután ítélj.

— De ha nem lehet meggyőződnöm.

— Már hogyné lehetne. Jöjj el estére a szeanszunkra.

Az antispiritista eleinte szabadkozott, de végre megegyeztek s este megjelent a spiritisták összejövételén. A szellemidézésre megtették a szükséges előkészületeket, előkerült a forint s megkezdődött a szellemidézés.

— Nos, kérdezz valamit.

— Apám szellemével akarok beszélni.

— Kérlek, csak tedd föl a kérdést.

— Hát először is szeretném tudni, mint érzi magát a másvilágon.

A kérdés megvolt s elkezdődött a forint tánczoltatása. Kevés idő múlva világosan adta meg a választ: Jól.

— És mit csinál édes anyám? — volt a második kérdés.

— Ő is igen jól érzi magát — szolt ismét a felelet.

— És hogy megy sora bátyámnak?

— A szellemek mind boldogok, — adta meg a feleletet az ördögös forint.

— Hát bátyám rátalált-e az ő kedvesére, a kit a halál itt elszakasztott tőle?

— Rátalált és most boldogok.

A spiritisták diadalmasan mosolyogtak s a nagymester ünnepiesen fedeni kezdte a tamaskodó embert.

— Ugy-e bár, nem jó elhamarkodva itélni?

— Szó sincs róla. De még egyet szeretnék csak kérdezni.

— Tessék.

— Kiváncsi vagyok rá, hogy feledékenyek-e a szellemek?

— Nem, a szellemek jól emlékeznek.

— Csodálatos, az én apám mégis elfelejtette, hogy én voltam az egyetlen fia.

Közgazdaság.

Közönyös iparosok. A kormány, a sajtó, az egész társadalom mind igyekszik az iparosok sorsán javítani. Egymásután teremnek a különféle intézmények, melyek mind az iparosok támogatását czélozzák, a legkevesebbet azonban az iparosok saját maguk teszik, sőt sokszor az egyes intézmények sikeres működését közönyösségükkel akadályozzák. Ily eset történt legutóbb Iglón, hol a kereskedelmi miniszter az állami faiskolában iparosok részére esti tanfolyamot engedélyezett és ezen tanfolyamra egyetlenegy iparos sem jelentkezett. Pedig jól tudjuk, hogy iparosaink nagy része még nagyon sok tanulásra szorulna minden tekintetben és a magyar iparnak a közönség részéről oly kis támogatása ép onnan ered, hogy iparosaink között sokszor akad az ember kontárja.

Budapesti piaci árak.

Buza: Tiszavidéki 8.65 kor., fehérmegyei 9.70 kor., bácskai 9.45 kor., raktáraru 9.90 kor.

Rozs 7.88—0— kor.

Zab: 7.65—0— kor.

Tengeri: 5.10 kor.

Az árak 50 klg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7½	8
30.60	28.80	28.40	28.20	26.70	26.40	25.40	22.60	21.40	12.—

Korpa. Finom: 9.—, durva 9.40.

Budapesti vásárcsarnok. Elég élénk forgalomban az élelmiszerek ára valamivel emelkedett. Drágább lett a baromfi, a hal és a hus. Ponty kilója 160 fillér, harsa 160 fillér, süllő 180 fillér, kecsge 3 korona, tengeri hal 5 korona, tengeri rák kilója 5 korona, víza 220 fillér, tok 240 fillér. A bárányhus mellső negyede 120 fillér, hátulsó negyede 2 korona. Idei csirke darabja 160 fillér, idei liba darabja 8 korona. A vidékről fölküldött hizott ludak kilója 130 fillér, pulyka 120 fillér, hizott kacsa 150 fillér. Dámvadhus kilója 80 fillér, vadsertés-hus 1 korona. Őzhus kilója 160 fillér. Friss tojásból (másodrendű ládaáru 35 darabot olvastak 2 koronaért.

Csak keresztényeknél vásároljatok!

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(CHICAGÓI ARATÓGÉPGYÁR.)

PÁRIS 1900-ban.
GRAND PRIX.

Kéveköti aratógép. Fűkaszalógép, Készörükészülék, «Daisy» marokrakó aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveköti-fonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

Évi termelés: 362,000 gép.

William I. Stillmann
igazgató.

Budapest, V. ker., Váci-ut 30. sz.

A jubileumi zarándoklat iránt, mely április hó 10-én indul Budapestről Rómába, oly nagy az érdeklődés és oly tömeges a jelentkezés, hogy alig győzik az ezzel járó sok munkát a rendezők. A zarándoklat értékét és magasztosságát nagyban emeli az, hogy *Majláth* Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök fogja vezetni az összes ájtatosságokat a Rómában való tartózkodás alatt Útirány: Budapest—Fiume—Ancona—*Loretto*—Ancona—**Róma**—Flórencz—Bologna—*Pádua*—Velece Fiume—Budapest. Részvételi árak:

I. oszt. vasut,	I. oszt. hajó	255 korona.
II. „ „	I. „ „	200 „
III. „ „	III. „ „	102 „

6 napi szállást és teljes kifogástalan ellátást Rómában, kocsit az állomástól a szállodáig és a vezetés költségét beleértve. A magyar zarándokok *Grósz* Ferencz káplán urnál (Etyek, Fejérm.); a németek kik Szabadkáról fognak indulni *Essert* János káplán urnál (Zenta); a tótajku zarándokok pedig *Kompanek* József plébános urnál (Nagy-Sztricze, Trencsém.) jelentkezzenek. A jelentkezéssel egyidejűleg 30 korona előpénz küldendő be pósta-utalvánnyal. A római tartózkodás programja oly kitünően állapotott meg, hogy semmiféle kiváltságos látási- és szemlélni való sem kerülheti ki a figyelmet. A menetjegyek 60 napig érvényesek s ennél fogva bárki tetszés szerinti időben térhet vissza. A zarándokok igen sok időt takarítanak meg és az ájtatosságokban az annyira kellemetlen kérdezősködéseket is kikerülhetik, ha *Grósz* főtisztelendő ur könyvét a «Katholikus Zarándok Rómában» meghozatják: ára hármentve a póstán küldve: 1 kor. 20 fill. (60 kr.).

Tehát: el Rómába! Boruljunk le a Szentatya lábai elé, hogy némiképp kárpótoljuk azon sok szomorúságért, melyek őt az Egyház ellenségeinek részéről érik. 51 forintért bárki megteheti ezen messze kiható jót saját lelkének, nem is szólva azon sok tapasztalatról, melyeket ily utazással szerezhettek. Föl tehát katolikusok — Rómába! (1-4.)

A darnói templom javára rendezett
tárgy-sorsjáték húzása
visszavonhatatlanul

i. é. április 15-én fog megtartatni.
Ezerkétszázöt nyeremény van!

(Ezüstnemű, gyönyörű házi oltár, butorok, aranyóra, konkolyválasztó, konyhafelszerelés stb.)

Egy sorsjegy ára 1 korona, öt sorsjegy ajánlva 4 korona 35 fillér, tíz sorsjegy ajánlva 8 korona.

Legzélszerűbb a pénzt utalvánnyal előre beküldeni. Ajándéktárgyak a sorsjáték céljaira köszönettel elfogadtatnak és a sorsolási jegyzéken nyugtáztatnak.

A sorsolási jegyzéket megrendelőinknek megküldjük. A ki sorsjegyet vesz, vagy a sorsjáték céljaira ajándéktárgyat küld, az templomunk jötevője és része lesz évenként egy örökös szent misében.

Tiszteletteljesen kérjük ügyünk szives pártolását.

A megrendelést így tessék czimezni:

A r. k. plébániahivatalnak Darnón, Mosonm.

Országszerte elismert, erős-csontú, gyors fejlődésű és edzett elsőrendű

Magyar bikák.

Továbbá kiválóan tiszta, csiraképes
olesó

oberndorfi répamag

50 kilón felül minden mennyiségben.

Gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában

Also-Fehérmegyében. * Posta, vasut és távirtda állomás: **Koncza.**

Köszönőirat egy levelezőlapon. (Közjegyzőileg hitelesítve.)

Tisztelt uram! Sertéseim már jó idő óta nem ettek s nyomorultan néztek ki. Véletlenül enabereim egyikétől kaptam egy c. omagot az Ön hízoló porából. Es csodák csodája! Sertéseimet nem győzöm etetni s már pár nap ala t is tetemesen híztak, a mit csak ezen szemek köszönhetek s mindenkinek a legmelegebben ajánlhatok. Kérek postafordultával 5 csomag-sertéstápport. 31/10, 1900.

Tisztelettel **Englisch József**, pályamester, Belixe, Slavonia.

Ezen másolat teljesen evezik az előttem levő, 4 fillér és 2 filléres bélyeggel ellátott levelezőlapon írt eredetivel. Laibach, 1901. október 3.

(Közjegyzői pecsét.)

Plantan Iván, s. k. közjegyző.

Minden sertésbirtokos megveszi a **Trnkóczy dr sertéstápport**, mely minden kereskedőnél kapható vagy ha nem, úgy postán rendelendő. **Trnkóczy gyógyszerháza** Laibach, Krajna. 1 csomag 50 fill. 5 csomag 2 kor.

STOWASSER J.

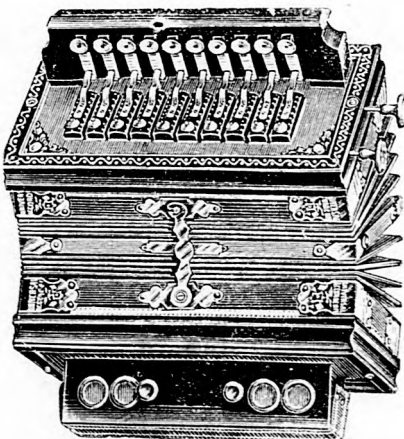
cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchíd-utcza 5. sz.

Hegedűk vonóval 3 frittól 15 frittig. Mesterhegedűk vonóval 15 frittól 300 frittig. Gordonkák vonóval 10 frittól 150 frittig. Nagybőgők vonóval 20 frittól 100 frittig. Fuvolák 2 frittól 100 frittig. Szárnykürtök 14 frittól 20 frittig. Czimbalmok 35 frittól 300 frittig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frittól 60 frittig. Elpusztíthatlan, kitünő erős hangú harmonikák, utólérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frittól 80 frittig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és hármentve.

Tiszteljétek

Páduai Szent Antalt!

Terjeszszétek az ő tiszteletet!

Erre való eszközök:

„Páduai Szent Antal Lapja”

Legkedveltebb hitbuzgalmi folyóirat.
Megjelenik havonta kétszer 16 oldalon.

Ára egész évre 3 korona 20 fillér.

Van német és tót nyelven is; ezek havonta csak egyszer jelennek meg, azért

áruk egész évre csak két korona.

Szent Antal képe. (Eredeti arcza.)

Remek krétarajz-könyomás. 63 cm. magas; 50 cm. széles. Drbja 1 K 60 fill.

Gazdagnak — szegénynek.

Tanítás az irgalmasságról. Tömeges terjesztésre való füzet. Darabja 12 fillér. Száza 9 korona.

Képes levelező-lapok.

Rajta Szent Antal a Kiseddel. Drbja 10 fillér; 12 drb 1 korona.

Levélzáró pecsétek:

„Páduai Szent Antal oltalma alatt.”

Darabja 2 fillér. 50 drb 80 fillér.

„Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere”

Irtta Buday Aladár.

Épületes olvasókönyv 235 oldal. Diszes vászonkötésben 6 képpel ára csak 2 kor.

Megrendelhetők a „Magyar Néplap” kiadóhivatalában. Mindent bérmentve küldünk! Terjesztőknek magas árkedvezmény!

Jótéteménynek bizonyul minden családban a —
Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé használata.

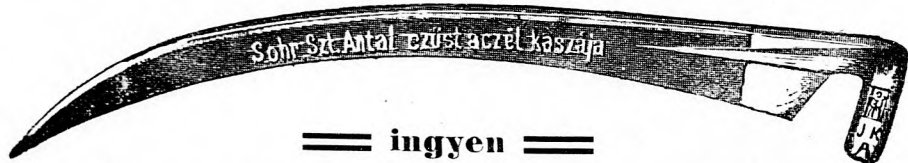
Gondos háziasszonynek és lekedjék tovább ezt az egészséges kávé italt bevezetni.

A legajánlatosabb pótkávé és a legjobb és legkedveltebb pótlás a bakkávé helyébe.

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé csakis az eredeti csomagokban valódi, a melyeken a »Kneipp« védjegy és a Kathreiner név rajta áll.

„Szent Antal”

kaszagyár

= ingyen =

küld bárkinek képes főárjegyzéket a közkedvelt, világhírű és a londoni kiállításon is kitüntetett «Szent Antal» ezüstaczel kaszáról. — Egyedüli és kizárólagos szállító és főelárusító

SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill (Somogy megye),

kihez kaszákra vonatkozó mindennemű levelezés intézendő.

A Sohr «Szent Antal» kasza előnye más kaszával szemben:

Védjegy

1. A Sohr „Szent Antal” kasza a legfinomabb, rafinált, kétszer edzett ezüst-aczélból készül, elszállítás előtt minden darab ki lesz kalapálva és kipróbálva a teljes jótállás mellett lesz a gazdaközönségnek átadva.

2. A Sohr „Szent Antal” kasza hajszálvékony pengéjű, de merev, feszes lappal, fölötté röpké és csorbíthatlan élű, a legkeményebb hegyi sarjút épp úgy a legkuszáltabb gabonát is játsza aratja le.

3. A Sohr „Szent Antal” kasza egyszeri fenéssel 200—250 lépésig, egy-

5 drb. rendelésnél a posta díját a kaszagyár fizeti. — 10 drb. rendelésnél a postaköltséget fizeti és egy kaszát ingyen, ráadásul küld. Gyémántaczel-beretva három évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

Gyűjtőknek értékes kedvezmény! — A téli hónapok a legalkalmasabbak megrendeléseket gyűjteni.

Mindenki kérjen levelezőlapot árjegyzéket!!!

Stephaneum nyomása, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.